

Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek och är fritt att använda. Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitized at Gothenburg University Library and is free to use. All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text. This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the images to determine what is correct.

ILLUSTRERAD TIDNING

IDÉEN

FÖR KVINNAN OCH HEMMET

GRUNDLAGD AV
FRITHIOF HELLBERG

UTGIVARE:
BEYRON-CARISSON

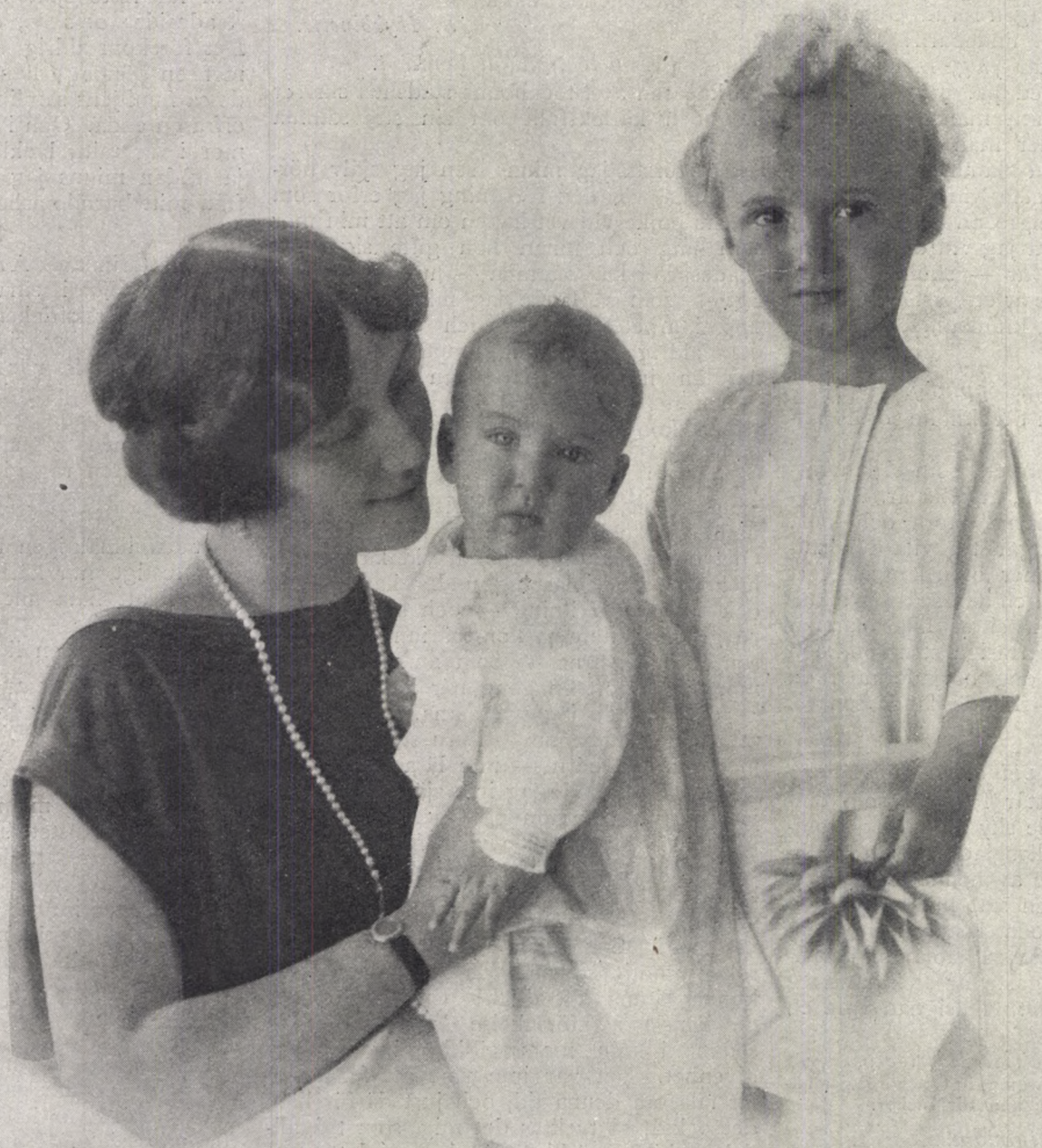
UPPLAGA **A**

N:o **21**

DEN 20 MAJ 1923

PRIS **35 ÖRE**

REDAKTÖR
EBBA THEORIN

Morsnummer
Utgivet till Mors dag

*Prinsessan Margareta
och hennes bägge söner, Georg
3 år och Fleming 1 år
gammal.
Ateljé Jäger.*

V A D Ä R D E T F Ö R S T A

BEKANT FOLK OM DEN, SOM LEDDE

Det ljusa minnet från mitt barndoms-hem är minnet av aldrig slappnande arbete och gammaldags gladlynt gudsfruktan. Bilden erinrar visserligen om min mors sega energi men ej om hennes glittrande, humoristiska lynne.

Pastor primarius dr. Nils Widner.

Dr. Bratts goda minne.

Det första jag minns av min mor? Det var att hon satt och sydde på symaskin under det jag sprang runt bordet i vår matsal. Men följande dag låg hon i sängen — jag minns, att det förvånade mig, att hon blev sjuk så med en gång, frisk och nyter som hon varit dagen forut. Och bredvid mig fann jag ett lindebarn! Det var min andre bror, påstår jag, men det vill familjen inte vara med på. Jag var nämligen blott 2 år och 4 månader då han föddes, och det finner man för ungt för ett sådant minne. Min mamma har föreslagit mig att låta det få vara min tredje bror, som är 6 år yngre än jag, men jag ger inte med mig. Att jag vid denna framskridna ålder — sex år — skulle ha mitt första barndomsminne är ett påstående, som jag finner personligt kränkande!

Ivan Bratt.

Mors strumpstoppning.

Stadsfullmäktiges i Stockholm ordförande skriver:

Det första minnet är ett, som sedan förnyades kväll efter kväll, år efter år. De övriga familjemedlemmarna, stora och små, nedkrupna i sina sängar till vila för natten. Men i salen brinner ännu lampan, fast klockan går på tolv. Och där, sakta nynnande på någon melodi, sitter lilla mamma böjd över en hög av trasiga strumpor och pojkläder. Hennes dag började med de andras — men den slutade långt senare.

Allan Cederborg.

Andaktsstunden vid aftonlampan.

Min mors minne står för mig som omsvept av en skimrande sky av kärlek, fromhet och glittrande livsglädje. Mitt tydligaste barndomsminne av henne är, då hon vid aftonlampans sken satt lutad över den stora familjebibeln och läste aftonbönen, omgiven av sin eljest så stojande barnaskara, som från tidigaste år fick lära sig vördnad för Gudsordet. Välsignad vare en sådan moder!

Frida Hjertberg.

Föreståndarinna för Göteborgs gymnasium för flickor.

Mors sjukdom.

Dr S. Hybbinette skildrar hur hans mor dukade under för den sjukdom han sedan tagit till sin uppgift som läkare att bota.

Jag förlorade min mor tidigt, — var blott sju år, — så något livigare minne har jag inte av henne. Men jag minns, att hon var mycket glad. Detta trots att hon var sjuklig, lidande, under de sista åren av sitt liv av en blindtarmsåkomma, som man inte förstod sig på den tiden. Vad som intresserade henne mycket var biskötsel och att arbeta och styra med vår trädgård.

Hon var bara 40 år när hon gick bort,

Mors ögon, mors leende — det är det första nästan varje barn mött i livet. Vilket är det tidigaste minnet ni har av er mor? — den frågan har Idun riktat till ett antal bekanta män och kvinnor. Deras här återgivna svar forma sig, hur olika till innehållet de än äro, samtliga till den vackraste hyllning åt mor och moderlighet.

men hann dock — mild, god och begåvad — varaktigt befästa sitt minne hos dem, som stodo henne nära.

S. Hybbinette.

Från teatern till hemmet.

Skaparen av Stockholms stadshus skriver ömt och kärleksfullt om sin strävsamma mor:

Det första jag minns, sen jag själv börjat tänka, var den förvåning jag erfor som 14 års pojke vid vetskapen om att min mor som ung och innan hon gifte sig varit skådespelerska. Mamma — hur är det möjligt — som så länge jag minns bara gått upp i arbetet för far och oss sju barn och aldrig synt mig upptagen av annat än innerligt släp från 6 på morgon före skoldags till 11 på kvällen då pappa kom hem. Teatern detta paradiset! Och nu. Vi bodde just då, i slutet på 70-talet, i Johannes gränd vid Österlånggatan. Det var »bostadsbrist» med 3 rum utan kök och matlagning i kakelugnen. Oh! dessa ständiga knäfall vid kakelugnsluckorna med blåsning under kastrullerna och fotogenpåfyllning — och springet ner på gården. Mamma konstnärinna! Jag föll som från skyarna — som antagligen min mor själv gjort en gång när hon gifte sig — det började jag svagt ana. Huru synd, att vi hindrat henne — huru svårt att dras med oss alla barn — inte lära vi bli nånting... Huru hade jag inte själv redan börjat frossa av undren på Operascenen från hyllan på 5:te raden och för resten av Boccaccio på »Nyan» och Corneilles klöcker på »Mindre».

Det var vid Dramatiska Teatern min mor varit, fick jag veta. Hon hade haft roller samtidigt med Elise Hvasser. Hur kunna lämna allt detta? En beklämande känsla av försakelse låg, tyckte jag sedan, i min mors alltid milda undergivenhet. Det var inte värt att få henne att tala om denna tid, och just därför blev det också, så tycktes det mig, som två alldeles skilda världar för henne detta, ett drömliv i glädje och en konstnärlig håg som lågo långt, långt undanskjutna för ett oavbrutet liv av vardaglig omsorg — för andra.

Ragnar Östberg.

Söndagen då familjen samlades.

Fru Hedvig Carlander i Göteborg, gift med stadsfullmäktiges ordförande grosshandlare Axel Carlander och dotter till riksantikvarien Hildebrand, svarar:

Det första jag mötte hos min mor var säkert hennes soliga leende. Detta hennes goda, glada leende, detta deltagande i

alla våra fröjder som sorger, följde alltid oss barn.

Och så har jag ända från min tidigaste barndom också en bestämd bild av min mor inpräglad i mitt sinne: jag ser henne i kretsen av man och barn, sådan hon satt i min fars rum varje söndagseftermiddag. Då hade vi familjens högtidsstund. Först fingo vi barn namnam. Sedan läste min far en predikan. Och så kom turen till oss sju barn. Var och en av oss fick läsa upp en dikt. Det började med den yngste, som fick ta upp sitt nyss inlärd barnkammarrim, och så hela raden utefter. Min far läste själv också, »Kung Fjalar», »Nadesjda» o. s. v., och han läste härligt. Det förekom aldrig, att han lämnade hemmet en söndag; han höll för mycket på dessa familjens samlingsstunder för att vilja offra en enda. Och i de stunderna satt min mor i vår mitt, lycklig, njutande, solig — ja, sådan minns jag henne helst och bäst från mitt barndoms-hem.

Hedvig Carlander.

Författarinnan Anna Lenah Elgström, som i sina arbeten så hänfört prisar moderskärleken, antecknar som det första minnet av sin mor — aga. Den kom som straff, när hon och hennes bror Ossian (som visst bibehållit smaken för pojkestreck) hade gett hönsen sockerbitar indrypta med kognak, så att de eljes så sediga djuren raglade.

”Den skrikiga klumpen.”

Stadsfullmäktigen fru Brita Gentele skildrar lustigt, hur kärleken till modern kom dottern att hata allt intrång från konkurrenter:

Vi hade fått en liten syster. Jag var då tre och ett halvt år. Jag var utom mig av svartsjuka och kunde inte alls förstå, att mamma ville bry sig om den där skrikiga klumpen, som vätte ner sig och som var föremål för mitt djupa förakt. Första gången jag såg mamma sitta uppe och ge lilla syster bröstet, stod jag bredvid. Jag tyckte alldeles, att det var mitt bröst, och jag riktigt avskydde den där nykomlingen, som tog det ifrån mig. Antagligen måtte jag ha klagat min nöd, ty jag minns, att mamma skrattade åt mig och bjöd mig att smaka med. Jag fick en söt, varm stråle i munnen och vet ännu precis hur den kändes.

Då skämde jag och förstod, att det inte alls var det där jag var avundsjuk om, utan att det var hela mamma jag ville ha för mig själv. I min svartsjuka började jag fatta, att min mor var något mer för mig, än bara det jag kunde se och höra och känna.

Riktigt skulle jag emellertid fatta detta någon tid senare, troligen omkring mitt fjärde år.

Det var en kväll, då jag låg i min säng och skulle sova. Dörren stod öppen till ett angränsande rum, där mina föräldrar sutto och språkade med några vänner. Min mor hade väl ställt dörren öppen för att kunna lyssna på oss barn! De måste ha talat om döden därinne.

Plötsligt hör jag min mor säga i över-

Baddräcker

BADKAPPOR
BADMÖSSOR
BADSKOR m. m.

Parfumerie
Antoinette W. Nording
Birgerjarlsgat. 16. Hamngat. 12. Biblioteksgat. 11.
STOCKHOLM

N I M I N N S A V E R M O R ?

DERAS FÖRSTA STEG IN I LIVET.

Pastor primarius dr. Nils Widners mor.

Den kända Stockholmsläkaren dr. Sam Hübinette som liten pilt hos sin mamma.

Skådespelerskan Thyra Zanderholm med sin mor fru Hulda Zanderholm. Foto Ferd. Flodin.

Grevinnan Hallwyls mor fru Johanna Kempe.

Fru Jenny Gentele, mor till fru Brita Gentele-Sillén.

Fru Elin Lindhagen, f. Schönmejr.

tygad ton, att varje människa måste dö och när hon har blivit nedgrävd några alnar under jorden, då är det slut med henne.

Jag minns, att jag blev stel av fasa inför denna hemska möjlighet och att det med ens stod klart för mig, vad det skulle betyda, om min mor ginge bort. Mitt hjärta snördes samman och jag började storgråta, tjuta, övergivet och tröslöst, som hade det förfärliga redan skett. Jag visste nu, att jag älskade min mor, att hon inte bara var ett par mjuka händer, en mild röst och en öppen famn utan något vida mer och större, som jag inte hade ord för, men som jag anade och kände och som jag inte kunde, inte ville mista.

Brita Gentele.

Mors ögon — ett minne för livet.

Delsbostintan doktorinnan Ida Gawell-Blumenthal ger följande av varm kärlek genomandade skildring:

Det första jag minns av min mor? Ing-

Fru Erica Östberg, Ragnar Östbergs mor.

enting särskilt i sammanhang med någon situation eller handling. Men vad jag först och sist minns är hennes ögon, hennes av humor, förståelse och oändlig godhet strålände ögon. Jag minns sedan min tidigaste barndom, hur varje hennes stund på dagen var upptagen av alla slags sysslor i det folkrika prästhemmet uppe i Hälsingland. Hur hon måste räcka till för allt och alla, hur allt måste skötas och gå sin jämna gång, även om huset helt oförmodat (som ofta hände) blev fullt av främmande, och hur hon med aldrig svikande takt och gästfrihet var den älskvärdaste värdinna. Allt lystes upp av mors blida ögon. Jag har aldrig sett en kall eller ovänlig blick i hennes ögon, lika litet som jag någonsin hört ett häftigt eller hårt ord från hennes mun.

Far gick bort, syskonkedjan bröts. Det kom sorg i mors ögon, men de blevo endast vackrare och djupare. Dess mera hon i självförglömmelse gick upp i andras

H. E. EKSTRÖMS JÄSTMJÖL

TEMPLET. AV HASSE Z.

EFTER MÅNGA ÅR MÖTTES VI EN dag om våren. Vi gingo i den gamla allén, där de första blommorna spirade i rabatterna och där barnen lekte under kastanjernas kronor, nu som förr. Vi talade om i dag och i går, om allt det som hänt, sedan vi sist sågo varandra. Jag gick och lyssnade till hennes röst och jag tänkte: den är alldeles som förr, lika flicklikt klar och mjuk. En människas röst ger människan mer än mycket annat. Så sade jag:

— Och så gick det som det skall gå i de vackra sagorna. Ni blev gift och fick en man och barn, som nu äro stora.

Hon log och svarade:

— Mina barn äro inte stora. Den äldsta tog studenten häromdagen, men ändå är han inte stor för mig. Han har nyss börjat gå. Och han blir aldrig större. Det är så löjligt att tänka sig, att han rakar sig varannan dag alldeles som sin pappa. Att han dricker punsch och röker cigarrer och har käpp, visserligen en mycket smal. Och att han ibland kommer hem sent om nätterna. Det är underligt. Men det får jag säga, att kommer han en dag och presenterar en fästmö, då tar jag honom i örat och ställer honom i skamvrån alldeles som jag gjorde då han var litet mindre. Så är det med oss mödrar. Våra barn bli aldrig stora. De växa oss över huvudet men aldrig över hjärtat. Jag minns att jag en gång var på ett folkmöte, där den store politikern talade. Bredvid mig nere i salen satt en vacker liten gumma, som då och då rörde sitt gamla huvud under det hon viskade för sig själv: kära gosse, kära gosse!

Hon var den store politikerns moder, och jag såg på hennes ögon att det hon mest oroade sig över, var om han hade varmt på sig inunder och inte glömt att byta strumpor på morgonen. Det är likadant med mig. Ni kan inte tänka er vilken skandal jag ställde till samma dag som Sten var uppe i studentexamen. Jag kom in i hans rum på morgonen, då han hade gått, och jag fick plötsligt för mig, att han hade glömt att ta på sig västen. Så mycket som han hade att tänka på och så kyligt som det är nu på våren. Jag slog in västen i ett paket och skickade jungfrun till skolan med den. O, så mycket ovet jag fick när han kom hem. Komma med en väst inför alla pojkar — han

var väl inte två år längre. Men det är just det han är, för mig.

— Och er man, sade jag, hur stora barn har han?

— Min man, ack, han har glömt alltsammans, han lever bara nu och i dag! Inte rida baklänges på hästen, säger han. Du måste komma ihåg att våra barn inte äro barn längre. De äro stora människor, individer med egna tankar och egen vilja. Var inte så orolig. De trilla inte ur sängen bara de en gång kommit dit. Naturligtvis har han rätt, men vad hjälper det. Det finns ändå ingenting så oroligt som en moders hjärta. Och har aldrig funnits. Vi äro likadana allesamman. En gång, då Sten var tre år, satt jag med honom i en spårvagn och mitt emot oss satt en äldre dam, som bara såg på pojken. Slutligen kom hon över till oss och sade:

— Har frun varit hos någon läkare med det barnet?

— Nej, hur så, sade jag.

— Han har för stort huvud. Han har vatten i huvudet. Så sant jag lever har han vatten i huvudet!

Vilken skräck kom det inte över mig. Jag sprang till läkare, till flera, och man lugnade mig. Men ändå vaknade jag plötsligt om nätterna och sprang upp och tittade på hans huvud och jämförde med mitt eget. Visst var det stort, men nu har han guskelov växt i det, så nu tycker jag att det nästan är för litet.

Ja, den tiden. Vet ni att när jag någon gång kommer till det huset, där vi bodde som nygifta, stannar jag och lever upp alltsammans som det var den gången. Där vid trappan stod barnvagnen och där ute i planteringen lekte de med sina första leksaker. Leksakerna ja, vart ha de tagit vägen? Jag vet inte. Men jag minns dem, åtminstone dem de tyckte mest om, både till jul och de till alla födelsedagarna. Jag behöver inte de där små böckerna, som säljas i bokhandeln, där man skriver upp lillens första tand, hans första ord, hur det nu än låter, hans små kläder och alla hans presenter. Jag minns ändå. Man skall inte skriva upp.

En gång kom jag på besök till en väninna, som hade en liten gosse. Medan jag väntade, fann jag på ett bord en sådan där liten minnesbok. Jag tittade i den och där stod allt som hänt sedan den lille gos-

sens födelse, alla faddergåvor och allt annat, ordentligt och prydligt. Men så var där några sidor alldeles tomma och blanka, då kanske något mycket allvarligt hänt, och så stod där plötsligt: i dag har jag fått veta att Olof inte kan bli som andra barn. Och så intet mer. Jag lade ihop boken och i det ögonblicket förstod jag en moders lidande och sorg. Men inte skriva upp. Ty det är ju så, att två stora gåvor ha vi fått — att kunna glömma och att inte veta vad som skall ske. Det vackra minnas vi dock alltid starkast och det är onödigt att påminna oss om det andra.

— Har ni då aldrig tänkt på att edra barn en gång komma att lämna er?

— Förlora dem — ack jag förlorade dem, redan då jag första gången följde dem till skolan. Jag förstod det och kände det mycket väl, då de sprungit ifrån mig vid trappan. Men jag fick igen dem. Vi förlora och få igen. Vi förlora dem aldrig riktigt, vi mödrar som känna våra barn. För många år sedan var jag på ett hem för barnaföderskor. Allt var där så ordentligt och väl inrettat, men ännu hade man inte hittat på att sätta små nummerlappar på barnen för att de inte skulle bytas bort. Som man nu lär göra. Och det behövdes inte heller. Barnen lågo efter badet i sina små korgar placerade i en rad i korridoren och då någon skrek ringde det alltid på rätt klocka från rätt moder, som låg därinne i sitt rum med den eviga oron i sitt hjärta. Ni tror det inte, men det var så. Vi känna våra barn från den första stunden vi ta dem i våra armar.

Hon gick tyst, och så sade hon som ett uttryck för vad hon gått och tänkt på:

— Har ni läst Novalis?

— Åhja —

— Han säger på ett ställe: det finns i hela världen bara ett tempel och det är barnet.

— Jag vill minnas att han sade människan.

— Ja, men han menade barnet — det bästa hos människan.

HASSE Z.

glädje och sorg, dess blidare lyste hennes ögon, och i hennes sena ålderdom tycktes mig hela hennes ansikte självlysande av en inre godhet, av karaktärens kristallklara renhet. Ingen var som hon. Hon hade inga fiender, alla älskade henne. Hon förde alltid med sig något utav »frid på jorden och människorna en god vilja».

Innan hon för alltid lade ihop sina älskade ögon, då hennes ande redan tycktes vara över gränsen, öppnade hon dem med en stor och strålande blick, som uttryckte förvåning och nästan överjordisk glädje, som om hon sett något oanat skönt. Det var, som om de efterlevande i mors ögon fått skåda en spegelbild av den härlighet, hon redan nu var färdig att gå direkt inuti.

Delsbostintan.

Den lilla kanariefågeln och mors ungar.

Konstnärinnan fru Alice Nordin har en parallell mellan den lilla fågeln i buren och mors ungar:

Den första hågkomsten av min mor! Kan man väl i minnets värld urskilja den första gången, varifrån man bevarat ett intryck av den, som följt den första livsytringen av ens lilla hjälplösa varelse och sedan burit den ständiga omsorgen, tills man kunde gå egna vägar med egna krafter? Men någon bild från barndomstiden kanske jag kunde skissera upp, så som jag ser den nu på avstånd.

När jag var en liten flicka — kanske 6—7 år — dog en morbror i en landsortsstad. Han var en underlig ensam, begä-

vad människa, gravör till yrket och poet av böjelse, skulle ha sett bra ut med varma bruna ögon, efter mors beskrivning. Till hans begravning reste mor och blev borta några dagar, vilket var mycket ovanligt — fem små ungdomar vaktade otåligen dörren, som mor skulle träda in igenom, då hon kom tillbaka. Äntligen kom hon och höll i handen ett stort föremål, som såg mycket hemlighetsfullt ut. Det var övertäckt med en duk och det krefsade och pep därinnanför. När duken äntligen var borttagen, uppenbarade sig en fågelbur med den allra sötaste lilla gula kanariefågel, som slog upp en hänförd jublande drill, då han åter skådade dagens ljus efter den långa, mörka resan. Det var morbror Adolfs kanariefågel och mor ville ej lämna den en-

FOTOGRAFERA MED EN KODAK OCH KODAK FILM

OBS! NAMNET - EASTMAN KODAK COMP. - PÅ KODAK KAMEROR OCH FILM

ALLA FOTOGRAFISKA ARTIKLAR, FRAMKALLNING OCH KOPIERING BÄST GENOM

HASSELBLADS FOTOGRAFISKA A.-B. GÖTEBORG · MALMÖ · STOCKHOLM

KOMMUNISTERNA VILJA LÖSA DE moderna barnuppfostrande problemen genom att anförtro barnen åt staten. För andra dödliga är idealet däremot att låta barnen få åtnjuta hemmets vård och moderns personliga omsorger. Man har konstaterat, att barn som vistats på anstalter ibland blivit angripna av s. k. anstaltssjuka, d. v. s. blivit efterblivna, vilket tillskrives flytandet av moderns personlighet saknats just den omständigheten att det viktiga individ deras uppfostran.

Det enda land där verkliga statsinternat för barn blivit anordnade är Ryssland. En som med intresse studerat dem på ort och ställe är fru Kata Dalström, som för Idun berättat en del av sina erfarenheter på detta område från sovjetlandet. Fru Dalström är mycket intresserad för ämnet men hon understryker, att hon för sin del inte är någon vän av systemet, hur väl genomfört det än var i Ryssland.

— Jag vet inte vad man berättat om mig, säger hon. Men jag vill påpeka, att jag för min del anser att intet statsinternat i världen kan ersätta moderns vård. Min åsikt är endast att sådana internat, statliga eller kommunala, kunna försvara sin plats och vara till nytta för hemlösa barn och ute i obygderna, där det är många mil mellan byarna och där varje by är för liten att ha råd med egen skola. Sådana platser ha vi själva inom landet, t. ex. i Norrbotten, Västerbotten och Värmlands finnbygd och några andra platser. Men jag sätter som absolut villkor för dylika internat — jag skulle för övrigt vilja kalla dem kolonat — att de skola ledas av fint bildade, i annat fall bli de bara till skada.

Jag har som sagt studerat ämnet och finner det mycket intressant. Jag har också i Ryssland varit i tillfälle att se hur sådana internat skötas — och de sköttes förträffligt. Det var 1920. Det första jag såg var en barnuppfostringsanstalt i Petrograd. Den var upprättad på statens bekostnad och inrymd i ett f. d. stort lyxhotell. Sovjet fångade in hemlösa barn från gatan och även andra barn togos emot där efter anmälan av sina målsmän. Barnen bodde där, fingo sina måltider där, vårdades och undervisades som i en vanlig skola. Jag var med en dag då nya barn tagits in. De badades, håret klipptes, de vägdes och undersöktes av läkare. Överallt där jag såg

Kata Dalström.

dylika kolonat hade de kvinnliga läkare, utomordentligt skickliga. Flickorna hade sin avdelning för sig och gossarna sin. Barn mottogos från tre års ålder och uppåt. De minsta kommo till småbarnsavdelningen, där de sköttes av sköterskor, och de andra nyintagna barnen fingo tillbringa tre månader i en avdelning, där man försökte utforska hur långt de voro komna i olika skolämnen, varefter de hänvisades till passande skolavdelningar. Undervisning lämnades i alla skolämnena och de fingo bl. a. lära sig modellera, teckna och måla. Undervisningen hade lagts mycket praktiskt, barnen fingo t. ex. avbilda etnografiska föremål, anordna små afrikanska byar etc.

Fru Dalström visar ett prov på barnens färdighet, som hon medfört från Ryssland. Det är en liten gipsskulptur, föreställande

Iduns sällskapsresa till Göteborgsutställningen

företages den 16 juni med ångaren Juno, Göta kanalbolagets största och elegantaste fartyg. Färdledare under resan blir såsom förut nämnt operäsångaren Emile Stiebel, vadan deltagarna ha de allra bästa utsikter att få de angenämaste dagarna under den i och för sig synnerligen lockande resan på Göta Kanal. För färdledarna bli biljettpriset på ångaren reducerade till cirka 50 kr. pr person och priset för mat under ångbåtsresans tre dagar är cirka 13 kr. pr dag. Utgifterna för hela ångbåtsfärden bli alltså inalles omkring 90 kronor. För att i tid hinna ordna med rum i Göteborg är det nödvändigt att anteckning sker omedelbart. Billigaste priset för enkelrum är kr. 5: 50 pr dygn och för inkvartering i skolorna kr. 1: 50 pr bädd och natt. Övriga upplysningar fås genom hänvändelse till Iduns redaktion.

sam i det öde huset utan tog den med sig till sin ljusa och levande värld.

Fågeln tycktes trivas, den kvittrade, hoppade upp och ned på sina pinnar, åt sina små frön, läppjade på det mest graciösa sätt ur vattenskålen och hade mycket annat för sig, som väckte vårt livliga intresse. Men efterhand blev den så stilla och tycktes vara vid dåligt humör, satt kvar uppe på högsta pinnen, kurrade ihop sig på fåglars sed och stack huvudet under vingen. Kanske blev den litet nervös av att ha alla dessa barnhuvuden omkring sig eller om den var trött efter resan — nog av, all uppmuntran och alla sockersmulor till trots satt den där orörlig och brydde sig inte om någonting. Vi trodde förstas, att den blivit sjuk och skulle dö, men då kom mor

med duken och höljde över buren, vilket naturligtvis väckte våra livliga protester. Men det hjälpte inte. Hon sade, att buren måste vara övertäckt, så att den lilla fågeln kunde sova i ro, »eljes kunde den inte sjunga i morgon». — Så långt mor kunde, täckte hon vaksamt och sorgfälligt över buren med sina egna fågelungar, tills de blevo flygfärdiga — för att de skulle få mod och krafter till den långa, fordrande livsdagen, som väntade dem.

Alice Nordin.

”Vår familjs goda fé.”

Anna Lindhagen skriver om sin styvmor (som därjämte är hennes moster):

Första minnet jag har av min mor är från 6 års ålder. Hon var då en-

sovjets symbol: en hammare och en skära, omgivna av en krans av ax. Hammaren en sinnebild för industrien, skäran för jordbruket. Ett gott prov på vad barnen förmå.

På lyxhotellets tak var för barnen anordnad en koloniträdgård som förevisades med stolthet. Där uppe fanns även ett rum för smärre operationer och ett medicinföråd. Lärarpersonalen, som också bodde i internatet, bestod av fint bildade personer, — mest lärarinnor — tillhörande Rysslands forna bourgeoisie.

Det fanns massor av dylika kolonat, och lösen var alltid: Det bästa åt barnen. Fast de övriga invånarna fingo svälta ganska betänkligt fanns det alltid vid kolonaten tillräckligt med mjölk och bröd. I Moskva fanns ett stort internat för barn, som hette Bolshevo och förestods av Lenins syster, en utomordentligt fint bildad kvinna. Det hade inretts i ett sommarsamhälle, där alla villor tagits i bruk för ändamålet. Här fanns också fullständigt ordnad undervisning, och man lade särskild vikt vid att utveckla barnens skönhetsinne. Det fanns t. ex. en liten teater, där barnen uppträdde och spelade, sjöngo och dansade. Barnen trivedes så väl där att det inträffade, att ett par gossar, som en gång skickades bort till en rekreationsort, en morgon påträffades utanför — i bara skjortan. De hade rymt och kommit tillbaka.

Det var som sagt 1920 jag såg dessa internat, och sovjet hade då för avsikt att utvidga dem och göra flera. Men förmodligen har man ej kunnat fullfölja dessa planer under de svåra hungersåren, och jag vet inte ens om de internat jag beskrivit längre finnas till.

I Moskva fanns också ett hem för spädbarn och deras mödrar. Mödrarna fingo sköta barnen och efter en tid börja sitt arbete på fabriken eller var det nu var. På kvällen vände de åter till sina barn, bytte ut arbetsdräkten mot anstaltens kläder och bodde där om nätterna. Detta fanns kvar i Moskva även 1921.

Mina erfarenheter från Ryssland äro alltså de bästa, men jag upprepar, att jag endast är anhängare till den statliga eller kommunala barnuppfostran när det gäller hemlösa eller försummade barn och där avståndet till skolan eljest skulle lägga hinder i vägen för regelbunden skolgång.

PÉRA.

dast min moster. Mormor och moster Elin voro vårt barndoms paradiset' goda féer. Paradiset var mina morföräldrars gård Angsta i Ångermanland, där min morfar var domhavande — detsamma som min bror Carl redan skildrat och som var föremål för mitt och mina två bröders längtan och hängivenhet. Sommaren 1876 var första gången jag var däruppe så pass gammal att jag kunde få något minne därav. Min andra mor, moster Elin, med tillhjälp av en hushållerska, var den som kunde trola fram de övermåttan rågade smultronfaten, den obесkrivligt goda norrländska vattgröten och andra liknande härligheter. Moster Elin var också den stilla, snälla personligheten för vilken det aldrig kunde falla ett

(Forts. sid. 498).

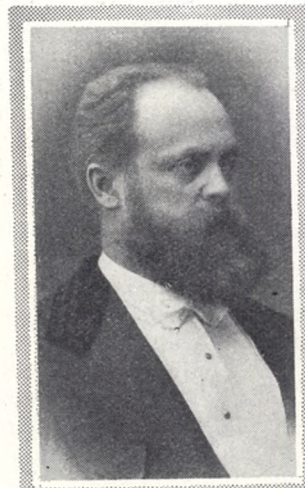

CAP
KATTUNGOR

tillverkade av vår utsökta
Palmersychoklad i
smakfulla askar à 1 Kr.

M A M M A O C H B A R N

PROFESSORSKAN ANN MARGRET HOLMGREN BERÄTTAR HUR DET ÄR ATT VARA UPPFOSTRARINNA I EN FAMILJ MED 8 BARN.

Upptill t. v. professor Frithiof Holmgren i yngre år. Upptill t. h. professorskan Ann Margret Holmgren f. Tersmeden, under de första äktenskapsåren. I mitten familjen samlad. De äro stående fr. vänster t. höger: Gunnar, Björn, Israel, Torsten, Greta, Ingrid. Sittande: professor Frithiof Holmgren med

ungste sonen Frithiof på knäet samt professorskan Ann Margret Holmgren med yngsta dottern Margit på sin högra sida. — Nertill från vänster: Riksdagsman Björn beskådar världen med vakent blick. Öronprofessorn i sin linda. "Gubben Israel" i professorsmeditationer.

PROFESSORSKAN ANN MARGRET Holmgren, den svenska kvinnorörelsens grand old lady, hör visserligen långt ifrån till dem, som gärna tala om vad de utrettat här i livet, men har i alla fall haft älskvärdheten att för Idun berätta litet om sina erinringar från sina åtta barns uppväxtår. Av dessa åtta ha alla fem söner blivit framstående och bemärkta män i samhället. Två av dem äro professorer, följande traditionen i denna professorssläkt, nämligen Israel, direktör och överläkare vid Serafimerlasarettet, och Gunnar, överläkare på Sabbatsbergs öronavdelning, medan brödraparet Torsten och Frithiof valt den ingenjörsvetenskapliga banan och äro två av cheferna för Elektriska provningsanstalten. Kommendörkaptenen Björn slutligen tillhör det offentliga i egenskap av ledamot av riksdagens andra kammare. Äldst i syskonkretsen är Greta, som under namnet Sago-Greta blivit allmänt känd och uppskattad både som författare och berättare av sagor för de små. Det senaste vittnesbördet om hennes stora iderikedom och varma barnintresse är Göteborgsutställningens Barnens Paradis, som helt igenom är hennes skapelse och med sina fyndiga och roliga anordningar för att sysselsätta och förströ utställningens minsta besökare verkligen gör skäl för

namnet och även tillvunnit sig både storas och smås livliga sympatier. Sago-Greta har just givit ut första numren av den pigga tidningen »Paradisposten», som skall utkomma med ett nummer i veckan under hela utställningen. De båda andra döttrarna äro gifta med läkare, Ingrid med dr. Olof Dalsjö, Stockholm och Margit, som med sitt varma sociala intresse går i sin nobla fru moders fotspår, med stadsläkaren i Motala, dr. Ekman.

— Det måste väl ha varit besvärligt att fostra en sådan barnaskara? fråga vi professorskan Holmgren.

— Besvärligt? Jo, det vill jag lova! svarar hon på sitt stillsamma energiska sätt. — Men det har haft den utomordentliga fördelen med sig, att det varit rakt omöjligt att kunna bli lättjefull. Och det betraktar jag som en stor vinning!

De sex första somrarna fanns det alltid en nyfödd i det unga professorshemmet i Uppsala eller på sommarnöjet därutänför.

— Så att det var ju inte precis några välkomna sommarnöjen de åren, säger fru H. Det kom alltså en liten flicka till världen, som dog strax efter födelsen. — När ett barn blev fyra år, tyckte jag, att han eller hon var stor, för då var det ju alltid minst tre yngre syskon att se efter och ta hand om. Och det måste jag nog säga, att inte har man samma besvär att uppfostra alla sina barn, ty när de äldre kommit i stycke på väg, hjälpa de ju till att fostra de yngre syskonen och hålla efter dem till ordning och lydnad.

— Nåå, var det en sträng uppfostran som professorskan tillämpade?

— Ja, åtminstone så till vida, att det aldrig förekom något klemmande med barnen. Min man och jag sökte fostra dem till en-

En alls icke ovanlig familjegrupp — förr i tiden. "Och tjugo barn" heter det i Värmlänningarna om Annas och Eriks framtida lycka. I forna dagar var en mycket barnrik familj alls ej någon ovanlig syn. Och man lät en målare göra ett konterfej av hela den kära familjen, såsom skett å denna tavla vilken just exponeras på Göteborgsutställningen. Den visar en präst på 1750-talet, kyrkoherden G. F. Hjortberg jämte maka och 14 barn.

KAPPA BLIR ELEGANT
KEMISKT TVÄTTAD
ELLER FÄRGAD HOS
ÖRGRYTE KEMISKA TVÄTT & FÄRGERI AB GÖTEBORG

Pröva **Tuppens Zephyr**
och Ni köper ingen annan.

VAD ÄR EGENTLIGEN UPPFOSTRAN?

Uppfostran är, då den avser de första levnadsåren, att skydda barnet från faror och sedermera ett medel att få oss att reda oss, att alla kunna vara i samhället med så lindrig friktion som möjligt.

Barnet skyddas från faror delvis genom att lära sig lyda: du får icke! Du får icke stoppa bönor i näsan, du får icke krypa upp i fönstret, du får icke röra de där askarna med stickor i! Och gör barnet det ändå, tål det smäll på fingrarna precis som då man daskar en hundvalp — det är en minnesteknik.

Sedan kommer den långa träningen för att kunna vistas i livet. Och är en människa från början uppfostrad, har hon mycket undångjort, hon rör sig så att säga obehindrat bland de andra och kan utan tvång tillägna sig kunskaper, livsåskådning, få vara lycklig, specialisera sig o. s. v. i större ro än kanske annars.

Denna ypperliga klarläggning av vad uppfostran egentligen är till för, var för den som skriver detta en verklig uppenbarelse. Ty — jag har inte hittat på det själv, utan mött definitionen på min väg. Och jag har inte erfärut den. Därför, som jag tror, att svenska föräldrars sätt att uppfostra sina barn är för litet systematiskt, för personligt och för litet lojalt mot barnet.

Framför allt äro vi för personliga. Vi låta vårt lynne, spela in. Vi se icke i barnet en självständig varelse, en människa i tillblivelse med alla hennes egenarter, som vi ha skyldighet att hjälpa. Vi se en söt unge, en uppstudsigt unge, en dum eller lat en, en begåvad älskling som vi kyssa och snåsa, klä fint och köra i garderoben, det sista kanske med fog — om barnet nu alls tål vid det plötsliga mörkret, i synnerhet i den upprörda sinnesstämning, som föregått slutakten. Det blir med ett ord min reaktion inför barnet, som spelar in,

kelhet i sina vanor, ty det hade vi själva fått lära i våra barndomshem, och det voro vi våra föräldrar tacksamma för. Det är ju så sant, att enkla vanor befördra både hälsa och välbild! Vad vi också strävade efter vid våra barns uppfostran var att inte undertrycka deras individualitet utan, inom vissa gränser förstås, låta dem utveckla sig fritt. Och jag vågar tro, att vi lyckades däri, när jag ser, hur mina barn utvecklats som vuxna till stor självständighet på sina mycket skilda verksamhetsområden. Över huvud taget tror jag, att det bör befallas så litet som möjligt och förbjudas så litet som möjligt, men en givet tillsägelse eller förbud böra absolut lydast.

På intervjuarens framkastade påstående, att det egentligen måste fordras oerhörda krafter både till kropp och själ för att orka med inte blott alla de krav, som åtta små barn ovillkorligen ställa på sin mor, utan därjämte husfru- och värdinneskapet i ett sällsynt gästfritt hem, som man vet stödde stod öppet för familjens stora vänkrets och ett par kvällar i månaden även för en mängd studenter — detta särskilt under

Anglosaxarnas sätt att uppfostra sina barn leder i stort sett till bättre resultat än vårt, det är den uppfattning, författarinnan här låter framlysa. Om vad som enligt hennes mening ofta brister i svensk uppfostran ger hon en intressant och personligt färgad utredning.

inte barnet, som ju är huvudpersonen i uppfostran!

Föräldrar äro ju inte mekaniska dockor. Och barn skola säkert förlåta häftighet, ja, örfilar, som annars är en synnerligen nedsättande och otäck form av reaktion inför ett fel, om det känner att den som ger örfilen är lojal mot barnet. Inte utlämnar det, inte ironiserar över det, förråder det, alla dessa saker som stora göra, som vi svenskar göra mot våra barn och som är för personligt och för osystematiskt. Jag säger vi svenskar, emedan jag tror att både engelsmän och amerikanare i den vägen äro justare mot sina barn, korrektare. Deras barn, i synnerhet amerikanarnas, anses av oss oerhördt uppfostrade, d. v. s. fria. Men det blir ofta goda medborgare av dem och föräldrakarleken — de vuxna barnens till far och mor — är stark hos anglosaxarna.

Själv har jag fått en läxa i den vägen, som lätt åskådliggör vad jag menar. Vi hade en gäst, en i utlandet bosatt svensk. Barnet kom in, hälsade blygt och betedde sig fullt riktigt och rart i övrigt. Så skulle barnet visa någon av sina tillhörigheter och jag sade skämtsamt: — Spring in efter snurran — och snyt dig förresten!

Ty barnet hade med en snörvling visat att hon i hastigheten, upptagen som hon var av främlingen, glömde att använda näsduk.

Då hon gått ur rummet sade vår vän till mig, att jag betedde mig illojalt mot barnet, som utlämnade henne, försvarslöst, till en tillrättavisning i främmandes närvaro.

de år, som professor Frithiof Holmgren och hans familj bebodde den egna villan »Asen» vid Botaniska trädgården — genmäler fru Holmgren, att hon aldrig varit kroppsligen stark, tvärtom.

— Men jag har varit seg, säger hon med den oförbränneliga vitalitet, som utstrålar från den nu 73åriga damen, och så har ju viljan en hel del att säga till om. Jag lär visst någon gång, när barnen voro små, ha yttrat, att det skulle varit mycket tungt, om de vore dumma — men, det voro de ju inte! Se, jag läste själv med dem, de första grunderna, innan de kommo i skolan. Förresten sydde jag alla deras kläder själv, ända tills de kommo upp i tredje, fjärde klassen, och alla min mans och barnens strumpor stickade jag för hand — min man ville inte veta av andra strumpor än dem jag stickat.

— Då hade väl fru Holmgren stickstrumpan med sig ständigt och överallt?

— Ja, en god vän undrade en gång, om jag stickade också när jag sov, men det gjorde jag nu inte. Men jag brukade läsa, medan jag stickade, och stickningen

Jag blev slagen av hur rätt han hade och är djupt tacksam för läxan. Ty om jag kan följa det direktiv jag fick — vilket jag inte alltid kan lova — är en sten på samförståndets väg undanröjd mellan barnet och mig. Jag kan vara ond på ett barn — det böja barn sig förunderligt resonligt för — men jag kan ändå alltid vara hövlig mot barnet och tala till det i samma hovsamma, om än mer eller mindre bestämda ton, som jag bör använda mot mitt hembitråde och helst också mot min man!

Jag har hört forna generationers kvinnor — de som nu äro 80 år — tala om hur de aldrig hört sina föräldrar gråla, aldrig sett sin mor gråta, d. v. s. av bristande jämvikt, och naturligtvis aldrig sett henne flirta, om de än sett henne dansa. Det vill säga att föräldrarna sparat allt sådant till sitt privatliv. Och jag tror att dessa människor därför varit mindre nervösa och mindre obehärskade än senare generations.

Kärlek hjälper nu för mycket, för allt! Om man älskar sitt barn kan man hjälpa det även om man inte kunnat uppfostra det så bra. Kärlek är inte pjåsk — pjåsk är min egen oro, överflyttad på barnet som offer. Som den mor, vilken nyligen i en tidning frågade om hennes åtta månaders barns nerver inte tog skada av att man ställde upp en dörr då det sov eller gick på golvet — hittills hade barnet nämligen skyddats för sådant! Sådant är att »skämma bort» sina barn. Men att tåga inför främmande, då barnet — enligt barns sedvana — slår över och vill »visa sig» i sällskap — det är en stor självbehärskning, som i längden blir barnet till nytta.

Och det är det som äsyftas: att hjälpa barnet att hjälpa sig självt. Och framför allt aldrig begå mot barnet den svåra synden att beröva det självförtroendet. Hellre ett till synes uppfostrat, d. v. s. för andra bråkigt barn, än ett, som tidigt lärts att misstro sig själv.

var alltid med, när jag på somrarna på landet var ute och gick, och förresten när jag var bortbjuden eller hade främmande också.

— Och när sedan barnen voro färdiga, blev det kvinnorörelsen och fredssaken, som fått åtnjuta professorskans krafter och intresse i nu över tjugo år?

— Ja, jag tycker det, att så länge en kvinna har små barn, bör hon inte söka sig verksamhet utanför hemmet, men när barnen kunna reda sig själva, anser jag inte, att man får slå sig till ro och tycka, att man fyllt sitt värv i livet, ty alla kunna finna ett verksamhetsfält och göra nytta, om de bara vilja.

Under samtalets gång ha barnporträtten kommit fram, och Idun har bland dem utvalt den djupt allvarlige Israel, som ungefär vid porträttets ålder presenterade sig för familjens gäst, Björnstjerne Björnson, som »gubben Israel», den vakne riksdagsmannen Björn och den tryggt självmedvetna Gunnar, i vars barnsligt runda anlete man gott kan spåra en betydande likhet med nuvarande professorn.

DAMSEL.

Ett värdefullt bruk

är att dagligen intaga en av Spieckers **Sanokapslar**. Återupp-rätta på kort tid nervsystemet, undanröja trötthet, missmod och sömnlöshet, alstra energi, levnadsmod och spänstighet! Finnes å alla apotek och i kemikalieaffärer i askar å kr. 2.25 och 4.25.

HANS MORS ORDSPRÅK. AV FRIDA STÉENHOFF

DET VÄLVÄRDADE AFFÄRSKON- tor, där följande lilla handling utspelas, hade en förtrollande utsikt. Det förklarar en del. Just nu var ett blånande dis över grönska, vatten och broar, milt brutet av purprade skyar i fjärran.

Kontorets direktör och fruktade chef måste ha en inspirerande vy över Stockholm för att kunna göra verkligt god affär. Detta var hans svaga punkt. Han behövde skönhet för att hålla sig i form.

Ytterst på stolen vid sidan av det imponerande skrivbordet satt en smal, tård kvinna i anspråkslös dräkt. Hennes blick var ansträngd och hade ett uttryck av hets. Hennes händer sysslade nervöst med den nötta väskan. Hon hade just betalat hyran och beredde sig att som vanligt sedan femton år mottaga det kvitterade kontrakt, som gav henne tak över huvudet i ett av direktörens ägandes hus. Kvinnan var sömmerka och räddade åt sig genom åren en liten trogen kundkrets, ej minst för att hon aldrig flyttade.

Då hände det.

I den mest bestämda ton, som dödade varje hopp och tvivel, yttrade direktören, att han för nästa år måste avsevärt höja hyran. Allt hade blivit dyrare, sedan gatan förvandlats och läget visat sig eftersökt.

Sömmerskan svimmade.

Kvinnliga underordnade kallades in, fingorder att taga vård om den andligen frånvarande och förde ut henne.

Direktören tyckte nästan det var pretentiöst av henne att svimma. Under alla dessa år hade han låtit henne bo för en ersonligt låg hyra. Hon var ej medellös, ännu mindre nödlidande. Visserligen levde hon ytterst sparsamt, men det var för att få ett litet kapital på banken. Men sådant kunde ju inte husägaren ta hänsyn till, han måste ha sin rätt! Om hon bara anat, varför hon blivit så väl behandlad! Det var idel nåd! Det var för att hon förr i världen haft kontakt med hans mor. Hon hade lagat hennes morgonrockar, underkjolar och enklare ting. Det var det pietetsfulla skälet! Och så gav hon sig till att svimma

En vackert känd och berättad historia om en husvärd vars hjärta vaknar och kommer honom att visa en mildhet som hans förstånd egentligen ogillar. Men det är minnet av hans mor som åstadkommer förvandlingen.

och ställde till så mycket besvär i själva stängningstiden!

*

Men denna historia börjar egentligen för tjugufem år sedan med att en mors och karsk ung herre förehåller sin mamma det vansinniga i att ge pengar till tvetydiga tiggare. Det var samma dag som idag, moderns namnsdag.

Den unge herrn var direktören för tjugufem år sedan. Han hade en snäll mamma, som han naturligtvis tyckte mycket om. Men han måste hålla efter henne, när hon föll offer för sin, enligt hans mening, blöta sentimentalitet. Modern var eftergivande och smått generad, när sonen kastade det manliga förståndets grella ljus över hennes kvinnliga hjärtnupenhet.

Till slut hade hon krupit bakom ursäkten att det var hennes namnsdag, och då kunde man väl få unna sig litet dåraktigt nöje. Det var henne alltid en glädje att ge, men i synnerhet på bemarkelsedagar.

— Man har inte rätt, sade sonen, att svika sina principer och depravera sina medmänniskor, därför att det är ens namnsdag.

— Du har själv varit dåraktig, som firat mig så oförståndigt med blommor och andra presenter? Varför ska jag alltid vara förståndig? Det låg något särskilt i hennes ton.

— Du är min mamma.

Hans svar gällde den första av hennes frågor, men hon uppfattade, hur väl det passade för båda.

— Tack för att du gav mig den bok, jag önskade mig, sade hon ömt. Låt mig läsa upp för dig en rad, som slog an på mig genast vid första ögnandet? Jag ska ta dem till mitt livs ordspråk!

Det hade glänst till i hennes blick som om hon haft en strålande hemlighet bak-

om pupillens svarta dok. En hemlighet, som ville fram.

Han avböjde. Han såg kritiskt på sin mor. Hon var bara tjuguar äldre än han, och mer än en gång hade han varit orolig, att hon skulle förälska sig på nytt och gifta om sig. Därav hans oklara men konsekventa strävan att hålla henne till ett rationellt tänkande och handlande.

— Det kan också vara detsamma, sade hon milt. Du förstår det inte ännu. Men för mig skall den sentens, jag fann, bli en tröst. Den ska ge mig mod. Den ska komma mig att känna, att jag inte är ensam om hela ansvaret. Det kan bli för tungt.

Hon slog sakta igen boken. Han fick känslan av att det var en dörr som hon velat öppna, men nu stängde för alltid.

Sedan, när modern var borta, sörjde han över, att han i deras livs enda förtroliga stund låtit dörren stängas. När hon ej längre fanns, steg hans tillgivenhet mera, han kände ej längre för henne med barnlig egoism utan som för en medmänniska. En dag läste han boken. Sentensen var understruken med rött. Det var krita, men för honom var det hennes hjärteblod.

Småningom blev det också hans sentens, ty han kom med åren i samma predikament, att han ville dela med sig av ansvaret för sina gärningar. Sådant är nu en gång det mänskliga samvetet.

Direktörens ögon stannade plötsligt vid den pretentiösa hyresgästens namn på kontraktet. Han hade inte förut tänkt på, att hon hade samma förnamn som modern. Helt automatiskt tog han det nya kontraktet och ändrade den höjda summan till den förutvarande, kuverterade och avsånde bägge till den gamla sömmerkan. Det var inte rationellt, han var generad.

Diset över Stockholm hade blivit ännu finare och blåare. Under det han insöp utsiktens tjusning, tyckte han att han kompromissade sig till försoning med den eviga naturen. Han upprepade sakta de ord av Rousseau, som varit hans mammas ordspråk:

»En känslig själ är en fatal present av försynen.»

O M Å T M I N S T O N E E N G R A V . . .

— HAR DU HAFT NÅN MOR egentligen, frågade jag min vän, han som var så känd för sin barnagoda, varma själ.

— Nej, svarade han, min barndom förflöt utan mor.

En visselpipas gälla ton och så ett »Opp me er häär!» var den signal som varje morgon klockan sex väckte mig under min uppväxttid, från sju till femton år, och efter den väckningen gällde det att bli färdig så fort som möjligt, ty handräckningarna skulle utföras just under den första morgontimman och vara färdiga klockan sju då vi fingoen en skål ölsupa med ibrutet bröd.

Dessa handräckningar bestodo av sopning av barnhusets trappor, brytning av bröd till ölsupan, uppbarning av ved till köket, utbarning av slask och annat dylikt. Det kunde hända att man inte hann med detta före sju, ty under kalla vintermornar krävdes mycket kol och ved, men då fick man hålla på även efter maten och till klockan åtta, då skolan började.

Om dem som aldrig haft lyckan att äga en mor skriver här direktör Gerhard Magnusson känsligt och rörande.

Sedan på eftermiddagen vidtog yrkesgruppernas arbete i verkstäderna och i trädgården.

Jag har tänkt på den där väckningen med visselpipan många gånger sedan, när förhållandena tvingat fram tankarna på jämförelser. Det var annat det än att ha en mor som smekte en att bli vaken, att ha en husfröken eller jungfru som gav en choklad och ordnade ens klädsel och pysslade om en innan man gick till skolan.

Det var också annat än att ha en mor att förtro sig till, att ha en mor att älska och få förlåtelse av. Detta, att veta att kunna få förlåtelse, är dock det som ger något av livets mesta och bästa värde. Då inte allt lägges ihop av en ordningsman

som ett skuldregister utan något kan glömmas, så som en mor kan glömma, då finns dock något av livets mening ännu kvar.

Men att vara mor för hundra pojkar är inte så lätt för en man, han må ha varit en aldrig så duktig distinktionskorpral. Han måste använda sig av pipan och om han använder sig av händerna någon gång för att på ett mera uttrycksfullt sätt manifesterasina känslor så är det inte för smekning utan för något annat.

En mor! Tänk att verkligen ha haft en mor, att äga en mängd minnen efter henne eller att åtminstone ha en grav att gå till och kunna säga: här vilar min mor, stärk mig i min levnads kamp, hjälp mig i råd och dåd, där du däruppiifrån följer mina fjät. Tänk att ha en mors grav att gå till och vila vid och bedja om förlåtelse hos. —

Så slöt min vän. Och tårarna strömmade på honom. Han tycktes ha mycket som han ville ha förlåtet.

GERHARD MAGNUSSON.

T V Å M Ö D R A R

SOM VÄL DE FLESTA SÖNER HAR jag min mor att tacka för många goda ting här i världen. Så t. ex. har hon vid upprepade tillfällen räddat mitt unga liv från en kvalfylld död. När jag var en liten förtjusande pariserunge i tiden brukade min och de andra ungarnas lekplats utgöras av svenska församlingens gård vid Boulevard Ornano. Då gällde det för min älskade mamma att se till att jag verkligen också hölls inne på gården och inte i stället smet ut till de lockande ångspårvagnarna och bussarna ute på boulevarden. Från månet jättelikt fordonshjul och mången lömsk auto har hon skonat sin ostryrige teltning på gamla Boulevard Ornano. Hon är värd minst ett Carnegiepris. Hon räddade mig också från att begå självmord genom att dels fylla näsborrarna med, dels förtära järnvägshjul, vilka tillhört uttjänta waggonger av mitt leksakståg. Då gav hon mig även smörj på köpet, onaturligt handlat av en mor gentemot sin levnadströtte son. En annan gång räddade hon mig från att drunkna i en damm i Jardin des Plantes. När vi kommo till tigrarna ville jag in till dem i tron att de voro vanliga kissekatter. »Minet, minet, que tu es mignon», sade jag älskvärt åt de grinande bestarna. Intet under att mamma ville hålla ögonen på detta oförvägna barn.

För att kunna bevaka mig fullt effektivt var hon praktisk nog att taga mig med överallt dit hon gick. På så sätt kom jag i unga år på mången bättre middag — visserligen i respektive hus sängkammare, men i alla fall. Av samma skäl blev jag en gång t. o. m. presenterad för H. M. Oscar II på Trocadéro. Från den franska småskolan i Paris kom jag i skola hos mamma sedan vi flyttat till Sverige. Hon lärde mig läsa, skriva och räkna och att sjunga vackra visor ur »Sjung med oss Mamma». Hon ägnade mig i sanning en beundransvärd omsorg. Man skall betänka, att hon icke blott har ett utan tio barn och dessutom hunnit med allt mellan him-

Helge Söderblom.

Ombedd av Idun har ärkebiskopinnan Söderbloms son kandidat Helge Söderblom givit denna lilla karaktäristik som under den skämtsamma formen utgör en vacker hyllning åt "den bästa av alla mammor". Första delen av skildringen arhandlar den tid då ärkebiskopen var pastor vid svenska församlingen i Paris. Desslikes har ingenjör Henry v. Kræmer skrivit om sin mor, författarinnan fru Anna Branting och har gjort det på ett sätt som förvärvlar läsarens fulla sympati.

mel och jord. Hon har ju skrivit böcker, översatt böcker, hållit föredrag och föreläsningar om politik, om kvinnan, om mannen, hållit vackra tal och rörande tal, rest

Europa runt, suttit ordförande i alla möjliga och omöjliga kommittéer, skött insamlingar under kriget, ordnat krigsbarns inkvarteringar, satt upp folkkök, organiserat strumpstickningar för landstormen och härskat över oräkneliga fruar och gummor med och utan svada, o. s. v. i det oändliga. Hon har läst allt, kan allt, citerar vilken skald som helst och konverserar på vilket språk som helst. Mammor, försök och bräck min mamma om ni kan.

HELGE SÖDERBLOM.

*

Man har bett mig skriva något om min mor. Jag är säker på, att hon icke är vidare glad åt utsikten, att en hennes son, och därtill den henne intellektuellt minst lika, skall försöka sig på det, och offentligen till på köpet. Men eftersom man på sina håll påstår, att jag till temperament och delvis till kynnet är det av hennes barn, som väl mest liknar henne, hoppas jag hon överser med dessa rader.

För mig har min mamma icke varit så mycket av den René, hon utåt är känd som. Hon har i stället varit den, som tröstat med sina varma, välskrivna brev, alltid efterlängtrade, alltid lästa om och om igen, i Mexico, i Texas, i Moskva eller i en hungerby i Samara, brev, som alltid slutat med — din mor, som älskar dig.

Utåt en nervös, impulsivt intellektuell rörlighet, som nog ibland kunnat ta sig uttryck i en ganska kännbar otålighet, men inåt, på botten av denna skiftande vitalitet ligger där en stark och spontan rättskänsla, en medkänsla för människor och en stor djurvänlighet. — Hon blir irriterad av det tyngre, av det seriösa. Hon revolverar mot det yttre, ceremonielets tomhet, där icke det yttre representerar skönhet, kultur, och är ett uttryck för verkliga, personliga värden. Därav en mycket ringa respekt för den stela, svenska artigheten, som icke har sin rot i aktning för människan, personligheten, utan grundar sig på social kastskillnad. (Forts. sid. 498).

T. v.: Sveriges Husmodersföreningars Riksförbund har hållit ett intressant och livligt besök landsmöte i Göteborg, varvid deltagarna naturligtvis också fingo ett välkommet tillfälle att bese utställningen. I främsta raden t. v. om mittgången synes ordf., fru Agnes Ingelman, t. h. om mittgången fröken Ida Norrby och t. h. om henne fru Ida Högstedt, för Iduns läsare känd som den förträffliga redaktören av vår hushållsavdelning och som Iduns hemkonsulent. — T. h.: Från Johanna Brunssons vävskola, som i dagarna fyller femtio år. (Text se sid. 500.)

BECKERS

skyddsmedel mot mal

MAL- pulver
papper
tinktur

Beprövade.

Osvikliga.

MODERN T SVENSK T SILVER

ANSATSER PÅ GÖTEBORGSUTSTÄLLNINGEN I DEN RÄTTA RIKTNINGEN.

T. v.: Silverservis från A. W. Bolin. T. h.: Servis från Guldsmedsaktiebolaget, i en svenskt ren och stram form, med anslutning till empiren.

TJÄNAR DET NÅGOT TILL ATT tänka på vad som borde vara de riktiga formerna för nytt svenskt silver? Vi, oansvariga »allmänhet», få ju tacka vackert för vad guldsmederna än ge oss — i varje fall betala vackert. Åhja, det gagnar nog ändå. Den dag vi begära att åtminstone få slippa gamla fula former, få vi utan tveivel de nya vackra.

Vill man se, hur vackert arbetat silver skall se ut, bör man gå in i Göteborgsutställningens avdelning för gammal kyrklig konst. Dessa bågare o. s. v. från en tid, då en svensk silverkonst — rokokons — blomstrade, äro idealiska. Lagom arbete med stickeln, litet förgyllningar — och så ha i övrigt metallens ytor själva fått verka. Man måste vid jämförelser komma ihåg att det hantverksmässiga arbetet då ställde sig så ofantligt mycket billigare än nu. Man kunde då ägna nästan så mycket tid som helst åt utformningen av ett ornament. Så icke nu. Men i silver är det bättre med intet ornament än ett »halvdant». Vi få därför till en början söka lägga an på enkla, fasta former, och gärna litet robust svenska. Det börjar verkligen komma fram sådana, det ser man i Göteborgsutställningens silveravdelning. Allmänheten frågar rätt livligt efter dem, och skulle fråga ännu mer, om den finge se dem — därför var så god betrakta dessa illustrationer! Vår svenska silverkonst har länge stått i nesligt beroende av den danska. Ack, hur många svenska »hedersbägare» och andra »äreminnen» i silver ha icke varit monument över vår silverkonsts vanära!

Juvelerarefirman A. W. Bolin har tre monter på utställningen. Firman, som förut i nära hundra år verkat i Ryssland, har hittills mest arbetat i historiska stilar, men har nu sökt anslutning till modärna svenska konstnärer. Några fat etc., som i stil stå nära rokokon, äro bra arbeten, men litet överlastade för modärn smak. I matsilver visas enkla former av mycken finhet; andra äro nog för rika för oss. Något av det konstnärligt vackraste är firmans arbeten i emalj och guld.

Servis med bricka av Sidney Gibson.

Anna Wahlenberg.

Anna Wahlenberg, den kända författarinnan, fyllde den 23 maj 65 år. Född i Stockholm som dotter till fabrikkören A. W. Wahlenberg och Therese Lönngrén ingick hon år 1888 äktenskap med journalisten Fritz Kjerrman, död 1896. Bland de talrika alstren — romaner, noveller, sagor och dram. arbeten — av hennes penna märkas "Två slags folk", "Underliga vägar", "Med lyftad vinge", "Den starkaste", "Julemor" och "Drottningen". Även Idun har haft nöjet att på sin följtongsavdelning offentliggöra bidrag av Anna Wahlenbergs hand.

Det är Sidney Gibson, som firman Bolin i främsta rummet ämnar samarbeta med. Både han och Ivar Johnson äro vad fackmän kalla utmärkta »silvermän» med en fin känsla för materialet. Gibsons här avbildade bricka och servis tala för sig själva, som det heter — den anmärkningen kan dock med skäl göras, att kannan för ett alltför upposigt, »ståndsdygt» språk i känslan av sitt rokokoo-ärv. Ett bord av Gibson med försilvrad bricka »bär» lika graciöst och vackert som en blomma bär sina blad, och det är väl idealet.

En mycket säker ciselör är Jacob Ängman, Guldsmedsaktiebolaget i Stockholm. Han är dock ibland väl stilpåverkad. Den här avbildade, svenskt rena och strama formen sluter sig ju rätt mycket till empiren. För resten, allt detta tal om empire och rokokoo betyder ju inte mycket: det antyder ju bara nödvändiga grupperingar.

Och vill man se något som varken är empire eller rokokoo, utan skall beteckna vår tids självhävdelse i silverstil, blir man i regel inte glad. Juvelerare A. Nilsson i Lund är tydligt påverkad av modärn tysk stil. Hantverksmässigt sett, svarvar han för mycket, men hamrar icke nog. Litet för mycket hamrar däremot Hugo Lundstedt i Falun. Han är en av de första, som arbetat i modärn anda. Är kanske icke så lycklig i formen, men har god behandling.

Av silveravdelningens åtta monter har Märta av Ekenstam en med arbeten i silver och elfenben m. m.: smycken, pokaler etc.

En kvinnlig Hälsingborgsciselör, Astrid Aagesen, kommer med en nyhet: tennsaker, i goda modeller av Ivar Johnson. Har det svenska tennet, vackert i och för sig, framtiden för sig? Det beror på om det får efterfrågan: ännu ställer det sig för dyrt. Man får alltså hoppas, att det skall bli en modesak för förmögna samlare, så kunna vi andra kanske senare få det som en billighets sak.

Bordsilver i den nya s. k. Dirigold utställles också. Det tar sig bra ut trots det krävande grannskapet, och modellerna äro goda.

Vårtrötthet

överninnes bäst med järnmedicinen **Idozan**. Genom sin höga järnhalt (5-dubbel) och utmärkta sammansättning erhålles med

Idozan den snabbaste och bästa verkan. **Idozan** är mycket välsmakande, angriper ej tänderna och bliver billigast att använda. Anteckna namnet.

Rådfråga läkare. Fås å alla apotek. Priset nedsatt till Kronor 3:50 pr flaska.

IDOZAN
FÖRNÄMSTA JÄRNMEDICIN

IDUNS PORTRÄTTGALLERI

KERSTIN HÅRD av SE-
GERSTAD.
Fil. d:r, Stockholm.
50 år den 25 maj.

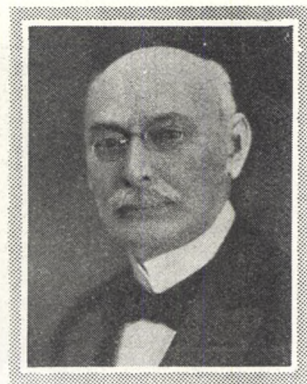
ANNA LISA ANDERS-
SON.
Journalist, Sthlm.
50 år den 3 juni.

CECILIA LÖWENHIELM.
Fröken, Djursholm.
70 år den 31 maj.

MAGDA v. KÖHLER.
Handelsidkerska, Sthlm.
50 år den 3 juni.

HENRIK WOLFF.
Amiralitetsråd, Stockholm.
60 år den 30 maj.

JOHANNA JOHANSON.
F. d. folkskollärarinna, He-
demora.
70 år den 12 maj.

IDA HASSELROT,
Fru, Örebro. Född Siöstéen.
80 år den 3 juni.

HULDA MARIA AN-
DERSSON †.
Fru. Affärsidkerska, Sthlm.
* 1870. † 8 maj.

ROSALIE UNMAN †.
Fru, född Kjellberg, Stock-
holm. (Syster till förf. Jo-
sephine Wettergrund (Lea).
* 1855. † 12 maj.

ANNA FRIEDLÄNDER †.
Fru, Jönköping. Änka efter
brukspatron C. L. Fried-
länder.
* 1838.

IDA BERGENGREN †.
Fru. Änka efter fabrikör A.
L. T. Bergengren, Borås.
* 1849. † 11 maj.

OSKARA ANDRÉ †.
F. Kindborg. Gift med kon-
sul Aug. André, Lessebo.
* 1864. † 4 maj.

ANNA GRAPE †.
Prostinna, Vattholma. Född
Heikel; änka efter kontrakts-
prosten P. O. Grape, Neder-
Torneå.
† 10 maj.

GERTRUD KRAUSE †.
Fröken, Sthlm. Lärarinna vid
Ångmanska skolan.
* 1882. † 11 maj.

CARIN JOHANSSON †.
Fru, Södertälje. Maka till
f. d. trafikinspektören Gustav
Johansson.
* 1846. † 11 april.

LOUISE HAGSTRÖM †.
Fru, Oskarshamn. Änka ef-
ter skeppsredaren J. E. Hag-
ström.
* 1848. † 7 maj.

SELMA WANNBERG †.
Fru, Stockholm. Gift med
grosshandl. Axel Wannberg.
* 1847. † 8 maj.

KARIN BOMAN †.
Fru, född Ångman, Kristine-
hamn. Änka efter dir. Lars
Erik Boman.
* 1841. † 6 maj.

GRETA ROSS †.
Fru, Burgsvik. Gift med dir.
N. Ross.
* 1896. † 6 maj.

AUGUSTA OLIVIA NILS-
SON †.
Fru, Sthlm. Änka efter väg-
fabrikören F. H. Nilsson.
* 1839. † 15 maj.

M Ö D R A R J O R D E N R U N T

»Det evigt moderliga». Denna kvinna av hererofolket i Sydafrika är icke vacker, men hennes moderliga sätt att hålla barnet intill sig har i alla fall sin av naturen själv ingivna skönhet.

Liten gatuidyll från Singapor. Den malajiska modern döljer ansiktet, då hon (liksom lapparna och andra mera primitiva folk) tror det kan medföra oanade faror att bli fotograferad. (Samtliga fotos av Otto Hæckel.)

En persisk medelklasskönhet med sin baby. På armarna bär barnet små amulettaskar, som innehålla skyddande koranspråk.

Indiankvinna i Mexico lär sitt barn att gå. I denna stund skulle hon, barbarkvinnan, kunna finna en förstående syster i vilken högtbildad »vit» kvinna som helst, som själv är moder.

I den kyliga Norden, bland lapparna, äro barnen livets solsken, där de jollra i sina små egenartade vaggor.

DESSA BILDER TALA sitt särskilda språk till var och en som ser dem, vore han så eldsländare eller sa- mojed. Livets ursprungli- gaste, ljuvaste värme och skönhet inneslutes i förhål- landet moder-barn. Det finns ingen mänsklig stam så grym och hård, att icke en stråle av godhet faller över dess liv: den som ly- ser ur moderns öga.

Den österländska hustru, som icke fött en son, är en kvinna, dömd till sorg och skam. Denna unga ja- panska moder har som man ser haft den lyckan att redan bli väl- signad med tre.

MOR OCH BARN INFÖR KAMERAN

En förtjusande pose har fångats i detta porträtt av fru Alice Eklund, gift med teaterdirektör Ernst Eklund, och hennes barn. (Ateljé Jæger).

En ovanligt intagande bild av mor och barn. Modern är fru Julia Kinberg-von Sneidern, gift med landshövding von Sneidern och själv läkare. (Kamerabild av Goodwin).

Fru Margit Ekegårdh har av sin baby inspirerats icke endast till detta vackra porträtt utan också till många söta barnvisor. (Ateljé Jæger).

Fru Sten Thiel (en dotter till Knut Kjellberg) med sin lille son. (Kamerabild av Goodwin).

Fru Ingrid Sievert, gift med direktör S., Stockholm, med sin lille son. (Kamerabild av Goodwin).

Tillbringa Edra ferier å GOTLAND

Besök VISBY. Nordens märkligaste medeltidsstad. Lämpligt mål för skolresor.

Upplysningar genom
TURISTBYRÅN, VISBY

Välkommen NYHET för alla hem! När blomkrukorna möglar, crèpe-papperet blivit fukt, blom-morna vantrivas och dö. — då bliva alla husmödrar vid misshumör. Hur undvika detta?

Jo, om Ni använder glacerade Roslagskrukor och blomvaser. Då Ni älskar blommor och vill att växterna skola trivas, så efterfråga våra tillverkningar i närmaste porslins-, bosättnings- eller om Ni bor på landet, lanthandel. De säljas nu landet runt. Finnas de ej så tillskriv eller ring upp Roslagens Glaceringsverk, Norrtälje, Rt. 39, och angiv vad som önskas, som då sänder illustrerad priskurant eller varan direkt. Vi kunna upplysa, att växterna, utan att vantrivas och dö, kunna direkt inplanteras i dessa glacerade krukor i motsats till andra sådana. Då modeller och färgnyanser äro vackra, samt "Idun", "Husmodern" och övriga svenska pressen, liksom 1,000-tals husmödrar landet runt, varmt lovordat dem, tillråda vi Eder att, nu vid omplantering skaffa dem, ty priserna äro billiga och fabrikatet enastående. Parti-aterförs. i Sthlm Akerholmska magasinet.

"Hon blir yngre

för varje dag som går" kan man ibland få höra om en kvinna. Ni kan vara övertygad om att hon i den dagliga kampen för att bevara sitt friska ungdomliga utseende använder

ERASMIC

VANISHING HUDCREAM

Generaldepot för Sverige: Tunnelgatan 19 B, Stockholm. Tel. 102 88.

Två mödrar.

(Forts. fr. sid. 493).

Att ha suttit på soldattåg i Bolsjevikland, att ha arbetat i stålverk i U. S. A., att ha bott i ödsliga småstäder i Östryssland och så sedan få sitta till bords hemma, när mamma är som gladast, med den för mig obeskrivbara charmen hon då sprider, den kontrasten skall alltid stå framför mig, intill mina sista timmar. Att få sitta i hennes rum, känna doften av hennes parfym, hennes cigarett, känna den behagliga värmen i rummet, den rogivande, och ändå intensiva atmosfären av intresse och vitalitet — det intrycket skall alltid få bo i mitt hjärta.

Den mänskliga kulturens säkraste ballast är väl den vördnad en man hyser för sin mor. Den vördnad och kärlek han får som minne med sig i de år, som komma?

HENRY VON KRÆMER.

Vad är det första ni minns av er mor?

(Forts. fr. sid. 489).

barn in att vara rädd. »Mamsell Elin» och min mormor voro också älskade av gårdens och hela traktens befolkning på ett — jag tror mig kunna säga det — ganska enastående sätt.

Moster Elin förblev densamma, då hon kom till oss och blev vår mor, och hon har alltjämt varit vår familjs goda fé. Att tala om huru vi älska henne kan icke uttryckas med några fattiga ord.

Anna Lindhagen.

Skådespelerskan Tyra Zanderholm och hennes mamma fru Hulda Zanderholm.

Den stockholmska teaterbesökaren upptäcker då och då på parketten isynnerhet på Dramatiska teatern ett vackert kritvitt hår under vilket han igenkänner de sympatiska dragen av fru Hulda Zanderholm, mor till skådespelerskan fru Tyra Zanderholm. Fru Hulda är emellertid inte blott sin dotters mamma utan själv en synnerligen duktig affärskvinna som under många decennier skött med all heder den restaurangrörelse som åldern inte alls hindrar henne allt fortfarande förestå med både kloket och omtanke och över huvud taget på ett sätt som väl motiverar att alla som lärt känna fru Zanderholm känneteckna henne som en ovanligt präktig kvinna. Att hon är den bästa av mammor förstår man av den intima hjärtlighet som alltid rått mellan mor och dotter.

Grevinnan v. Hallwyls mor — en nittio-åring, som spelade Beethoven.

En rikt begåvad, fint bildad kvinna var grevinnan W. von Hallwyls mor, fru Johanna Kempe, född Wallis. Grevinnan berättar om henne:

Musik var framför allt hennes stora intresse. När familjen gjorde den långa resan från Stockholm till gården Dybeck i

Iduns byrå och expedition,

Mästersamuelsgatan 45, Stockholm.

Redaktionen: ... Kl. 9—5 | Expeditionen: ... kl. 9—5
Riks 8660 — Norr 9803 | Riks 1646 — Norr 6147
Red. B. Carlsson kl. 1—3 | Annonskontoret: kl. 9—5
Riks 8660 — Norr 402 | Riks 1646 — Norr 6147

Iduns annonspris:

Pr millimeter enkel spalt:

35 öre efter text. 40 öre | Utländska annonser:
å textside. Bestämd plats 45 öre efter texten, 50 öre
20 % förhöjning. Led. pl. å textside, 20 % förhöjn.
och Platssökande 25 öre. | för särskilt begärd plats.

Iduns prenumerationspris:

Idun uppl. A. | Idun uppl. B.
Helt år 15:— | Helt år 17: 50
Halvt år 8:— | Halvt år 9:—
Kvartal 4: 25 | Kvartal 4: 75

- Steinway & Sons -

Lundholms
Pianomagasin

Stockholm
Jakobsbergsgatan 39

Göteborg Malmö

Det bästa vetemjålet!

PERSSONS STICKMASKINER

Svensk tillverkning.

Guldmedalj å alla utställningar. Erkänt bästa maskin för tillverkning av alla sorters stickade artiklar, såsom strandkoftor, jumpers, sweaters, underkläder, strumpor m. m.

A.-B. Per Perssons Väv- & Stickmaskin.
Fabrik: Kontor & Utställning:
Fabriksgränd 3. Drottninggatan 21 E.
STOCKHOLM.

ARBOGA

MARGARIN

HÖGSTA MÄRKET

PHOSPHO-ENERGON-PILLER

Förordas av läkare vid allmän svaghet, nervositet, överanstängning och sömnlöshet.

SÄLJAS ENDAST I APOTEK

Kristallin

Jag är rädd om min tvätt och mig själv. därför använder jag **KRISTALLIN TVÄTTEL** **GARANTERAS UTAN KLOR**

"Kristallin, det effektiva, självverkande tvättmedlet, skadar varken tyget eller händerna och gör tvätten välluktande och bländande vit. Därför har detta tvättmedel blivit

Husmoderns favorittvättmedel

Ingen hudcreme mera.

Sedan Yema-tvålen kommit i marknaden är det överflödigt att begagna särskild creme till hudens och hyns vård. Yema-tvålen, som efter långvariga försök framstälts i samråd med en framstående hudspecialist, tillverkas enligt en helt ny metod. Det innebär inte något tomt skryt, utan ett faktum, då vi säga, att Yema-tvålen innehåller ämnen, som för huden och hyn utslutande äro välgörande och nyttiga. Yema-tvålen kostar endast 1 kr. per styck och priset är satt så lågt för att Yema skall kunna bliva allas vän.

Yema-tvålen säljes överallt samt i parti från

A.-B. A. P. Sjöbergs Fabriker
Malmö, Helsingborg.

Yema

Varje ask innehåller skönhet.

Det stora modet är STICKAT OCH VIRKAT

Schalar, Hattar, Blommor m. m. av **ELSA BRANDSTAKE**. Rikt illustrerad.

Kom även ihåg:
Jumpers och Sweaters 1:75.
Jumperboken n:r 2 2:25.
Stick. o. virk. Småbarnsplagg 2:25 av **OLGA NYBLOM**.
A.-B. WAHLSTRÖM & WIDSTRAND
Stockholm

SHINOLA

SKOCREME

Skåne (i resvagn, vilket tog en hel vecka) hade hon noter som reslektyr, medan de andra läste roliga böcker. Hon spelade också tills hon var 90 år — Bach, Beethoven, Haydn, Mozart, — och allt kunde hon utantill. Reslysten var hon i hög grad. Först var det mest i Tyskland och Schweiz hon såg sig om, senare blev det Ryssland, Algier, Spanien, och vid fyllda 82 år gjorde hon en resa till Konstantinopel och Mindre Asien.

Aldrig talade hon på äldre dagar om »den gamla goda tiden» som om något ojämförligt, utan såg med förståelse på den nya, levde med den och tyckte om den. Var för övrigt en av dem, som tidigast intresserade sig för kvinnorörelsen, det visade hon bl. a. genom att skänka en fond till Fredrika Bremerförbundet, vars avkastning skulle gå till kvinnliga medicine studerande.

En framsynt och klok kvinna var hon. Och — vad som inte hade mindre värde — en god, kärleksfull, förstående mor.

En den gamla goda tidens moder.

Fru Lotten av Edholm, maka till Karl XV:s bekante livmedikus, belyser med en stämningsbild från sitt föräldrahem kontrasten mellan forna tiders hem och senare tiders.

På anmodan av tidningen Idun att till Mors dag göra en liten kortfattad teckning av en mor från äldre tider och en en mor i våra dagar — vågar jag försöket.

Jag minns ett hem, beläget vid Mälaren, inramat av härliga ärevördiga träd, doftande stora persiska syrenbuskar, rosor och jasmín. Dit bjuder jag min läsare på en kort stund, jag läser upp stora portarna, och vi träda in i hemmet. Där sitter en mor, inramad i en krans av barn. Glädjen är daglig gäst därinom och därtill enar musiken. Alla — fiol, pianospel, solo- och kvartettsång. Mor glädde barnaskaran och deras vänner med sina valser och polskor. Mor var så fin och stilla till sitt väsen, vårdade med ömhet och omsorg barnen. Arbete krävdes, flickorna skulle vara med om slakt, stöpa ljus, väva, sköta mjölk-kammaren. Livligt var umgänget på orten, man hade tid att råkås, att dela varandras glädje och sorgemöten. Mor höll i spiran med värdighet, lugn och tålmod. — Far i detta hem delade mors omsorger om barnen.

En liten vers, som vid en födelsedag framsades av ett av de små barnen, en 3-åring, kan här få flyta in:

"När mamma min ä glad,
Så ä ja' också glad,
Men hva'för då ä så,
Ja' än ej kan föstää.
Det ä visst "näge" oss emellan.
Ja, det ä s'älet (skälet) det ä s'allan (källan).

Så ä det! Detta något, ä att taga vara på. Det där älskliga, innerliga bandet mellan mor och barn — O! vilken skatt inom en familj — skatten bör väl bevaras.

Om vi nu se på ett hem, kanske särskilt i vår huvudstad i dessa dagar, så ter det sig så alldeles annorlunda i många fall. Denna tid bjuder ju i så rikt mått på yttre fördelar, bekväma uppfinningar, som man knappt nu förstår att man kunnat undvara i forna tider — men, bjuds nu många förmåner, så må ock sägas: Hur mycket av det gamla goda, det för människans inre liv verkligt lyckliga, har ej fallit bort!

Denna förfärliga brådska inom alla förhållanden, inom så mångt hem, den lämnar ej rum för arbetsro, hemliv, hemtrevnad, och hemmen bliva så ofta mera ett

"STOPP I VASKEN"

Botas med **TRELLEBORGS VASKRENSARE**

Gummi
Lufftrör
INREGISTRERAT
VARU MÄRKE

Jämväl outhärlig för avlägsnande av "stoppar" i lavoarer, balkongavlopp o. d.
Pris pr st. Kr. 5:50
Erhållas i bosättnings- och järnaffärer.

Trelleborgs Gummifabriks Aktiebolag
STOCKHOLM TRELLEBORG. GÖTEBORG.

EXTRA PRIMA
BARN-SANDALER
med dubbla sulor

Storl. 25—27	6:—
" 28—30	7:—
" 31—33	8:—
" 34—36	9:50
Storl. 37—39	10:75
" 40—42	12:—
" 43—45	13:50

Paul U. Bergström's
DROTTNINGGATAN 74-78 - STOCKHOLM
Skoavdelningen N. B.

Apotekare John Lindgrens Kinavin
med eller utan järn, berett av äkta druvvin.

Sedan flera årtionden välkänt såsom ett stärkande och stimulerande medel vid svaghetsstillstånd, särskilt blodbrist.

Till salu å alla apotek.

Tillverkas å APOTEKET LEJONET, Malmö.

Quaker Oats

(havregryn i paket)

ha vunnit sitt världsrykte genom sin enastående välsmak och sitt stora näringsvärde. Kokas blott 3—5 minuter.

För vart 12:te paket, som förbrukas, erhålles under 1923 en prima sked av alpacasilver.

BRODERADE BLUSAR 11:90

Ett par förtjusande nyheter frotté med voile-ärmar samt broderier i för dagen högmoderna mönster.

Brevorder-expeditionen

A.-B. NORDISKA KOMPANIET

Yardley's Äkta Lavendel Tvål

sammansatt av de mest utsökta oljor, förlänar huden den mjukhet och ungdomliga friskhet som är första betingelsen för vacker hy och kvinnlig charm.

Varje tvål efterlämnar den friska doften av den äkta lavendelblomman, som kvarstannar på huden långt efter användandet.

Anspråksfulla damer uppskatta den.

Säljas i alla välsorterade affärer inom branchen.

Pris Kr. 1:50.

YARDLEY & CO., LTD., LONDON W. 1

Vår mycket omtyckta
"3/4 kg. ask"

Choklad
Konfekt
Marmelad
à 3:90 pr ask

Till landsorten fraktfritt 4:40 pr ask.

PERCY F. LUCK & Co.

Från första stund

kräver spädbarnets hud
en fullt tillförlitlig salva

MILLIDIN-SALVA

INTYG.

På grund av den sällsynt hastiga läkning av hudlöshet, som jag kunnat konstatera vid användning av D:r Lindströms, numera Millidinfabrikens hud- och sarsalva, kommer jag fortfarande att använda denna salva i min praktik, för såväl botande som för att förhindra uppkomsten av dessa och liknande hudåkommor, varigenom mycket besvär vid skötseln inbesparas och barnen även bli lugnare och sova bättre.

Stockholm den 15 maj 1922

Emma Sanell, Prakt. Barnmorska.
MILLIDIN är dryg, obegränsat hållbar, härsknar aldrig, därför billig i användning. Fås å apotek, kemikalie- och övriga affärer. Tillverkare: Millidinfabriken, Hälsingborg. Nederlag i Stockholm.

Tel. Riks 813 44.
Allm. Vasa 25 31.

Firma AUG. PETRÉ, Luntmakargatan 79.

logis än ett hem. Mors omsorger gent emot barnen tagas nu mindre än förr i anspråk, ty barnen bliva så fort självständiga och gå så säkra på egen väg, råd tagas ej ofta emot och detta ljuva något, har blivit allt mer sällsynt. — I dessa ekonomiskt pressande tider är det med stor beundran som man hör om de många mödrar, som utan hjälp vid sin sida, ensamma sköta hus och hem för de sina stor heder åt dem. En mor har så mycket att bära i detta livet just nu. Må Gud stödja dem alla!

Där 60 vävstolar dunka.

Johanna Brunssons vävskola fyller femtio år.

(Se bilden sid. 493.)

EN AV VÅRA MEST FRAMSTAENDE läroanstalter i kvinnlig handslöjd, Johanna Brunssons praktiska konstvävnadsskola i Stockholm, kan i dagarna se tillbaka på en halvseklång och en verkligt betydande gärning.

Skolan leddes av sin skaparinna ända till 1920, då fröken Brunsson avled i hög ålder och efterträddes av sin systerdotter, fröken Alma Jacobson, som då i trettio år tillhört skolan, först som elev, sedermera som lärarinna och under lång tid som biträdande föreståndarinna. Fröken Jacobson har sålunda passerat graderna och riktigt vuxit in i arbetet alltifrån sin tidiga ungdom — hon var blott sexton år, när hon kom till mosterns då till Stockholm flyttade vävskola 1889. Den stora duglighet, den osparade möda och varma kärlek hon nedlagt på verksamheten gjorde det till en helt naturlig sak, att mostern i sitt testamente förordnat henne till sin efterträdarska och att Johanna Brunssons livsverk nu blivit Alma Jacobsons — ett arv, som den senare visat sig på det vackraste sätt förvaltat. De, som på nära håll följt skolans verksamhet, intyga också samfällt, att fröken Jacobsons insats i arbetet som skolans föreståndarinna redan hunnit bli betydande genom ett välbehövt tillgodoseende av den moderna tidens krav, samtidigt som skolans gamla gedigna traditioner upprätthållas.

Om pieteten för det gamla vittnade på ett tilltalande sätt den lilla minnesutställning, som varit anordnad i samband med vävskolans 50-årsjubileum i lokalerna, Kungsgatan 70, där man bland några andra äldre vävnadsalster fick se en damastservett vävd under skolans allra första dagar och bärande datum 24 maj 1873. Till jubileumsdagen hade vävts en damastbonad med stiliserat symboliskt motiv och orden »Johanna Brunssons vävnadsskolas 50-årsjubileum 15 maj 1923».

Damastvävnaden var nämligen ett av Johanna Brunssons speciella intressen, och hon var en banbrytare för denna ädla vävnadsteknik bl. a. så till vida att hon införde en förenklad modell av vävstol för damast och därigenom beredde väg för en uppryckning även på detta textilområde.

Det var i Tängelanda i Dalsland, som fröken Brunsson upprättade sin första vävskola för femtio år sedan, 1873. Den önskan, som då ledde henne, att lära unga flickor väva — den konsten hade ju vid den tiden alldeles råkat i förfall, och en uppryckning var synnerligen av nöden — blev uppfylld i en utsträckning, som hon väl då omöjligt vågade drömma om men säkerligen med tillfredsställelse kunde konstatera vid slutet av sin långa, gagnarika livsgärning. Det ena hundratalet unga kvinnor efter det andra ha under de många årens lopp utgått från hennes skola fullt utbildade i den högre vävnadskonsten, och

**DUNTÄCKEN
MADRASSER**

göra sängkammaren
till ett Paradis

**J. Svensson & Bourghardt
GÖTEBORG**

Täckfabrik Fjedderränseri

Aug. Försters

Flyglar och Pianon
Hirschs Pianomagasin
(CEDERGREN & MÖLLER)
Regeringsgatan 26, Stockholm

UTOMBORDSMOTORN

PENTA

3h 1/2 kr.

Pris 535 Kr.

Säljes även på mycket förmånliga avbetalningsvillkor.

SCHWEIZ

De oöverträffade
gläubersaltkäl-
lorna i badorten

Tarasp & Vulpera

1,250 m. ö. h. i
Engadin

erbjuda glänsande möjligheter för botande av lever-, njur-, mag-, tarm- och andra sjukdomar. Enastående kombination av bad och stärkande högfjällsluft. Praktiskt fullt alplandskap. Sport. Musik. Sällskapsliv. Modärnt inredda hotell. Upplysningar genom Badeverwaltung Tarasp, Verkehrsbureau Vulpera och

Schweiziska Turistbyrån,
Stockholm, Hamngatan 5 B.

Riks 14 91.

Varje fästmö

bör före bosättningen taga kännedom om Köksbordet Triett. Kan användas som Köks-, Bak- och Strykbord. Således tre bord i ett. Sju olika bakredskap medfölja och förvaras dammfritt inuti bordet, som kan omändras på en halv minut. Full belägenhet utlovas.

Patent. Säljes av
A. O. WAROLÉN,
Falköping-R. Rt. 245.

MORS DAG

firar Du bäst ge-
nom att hjälpa
oss att bygga
Blomstergårdar
åt de gamla!

Bidrag mottagas å Blomsterfon-
dens kontor, Wahrendorffsgatan
1 n b.

Namnanrop: Blomsterfonden

Ny bok

av

SIGRID
UNDET

VÅREN

Häft. 6: 75.

Inb. 8: 25.

Halvfr. bd. 14: 75.

Tidigare hava
utkommit:

KRISTIN
LAVRANS DOTTER

I. Brudkronan 3:e uppl.
II. Husfrun 3:e uppl.
III. Korset 2:a uppl.
Häft. tills. 33:—; inb. 37:50.
Halvfr. bd. 57:—.

VISA JUNGFRUR
Häft. 4: 50. inb. 5: 75.

JENNY
Häft. 4: 75.

P. A. Norstedt & Söners
Förlag

Flaggan i topp!
Begär vår prisku-
rant å flaggor och
prov å flaggduken.
Det bör vara en he-
derssak att flagga
med en svensk flag-
ga av svensk duk.
Prisbelönt fabrikat.
EKELÖF & SVENSSONS
FLAGGFABRIK,
Karlstad 4.

SHINOLA
SKOCREME

i sin tur som lärarinnor både i och utom
Sverige fört denna ädla kvinnliga kunskap
än vidare. Det har hänt, att skolans alla
sextio vävstolar varit i gång samtidigt!

I Göteborgsutställningen deltar skolan
med en kollektion textiler.

“Hopplös 50-åring” hör- apparat.

Vi ha mottagit följande:

Till Iduns redaktion, samt till alla dem som bidra-
git till inköpet av den apparat, som jag i dag mot-
tagit, frambares härmed mitt hjärtligaste och vörd-
samma tack. Den 11 april 1923.

Hopplös 50-åring.

”Hopplös 50-åring”, i vars tack till givarne Iduns
redaktion för sin del instämmer, svarade en gång
på en fråga om vad man skulle göra mot lomhörd-
het med att rekommendera en viss hörapparat; hon
hade provat den med utmärkt resultat, sade hon,
”men jag kan tyvärr ej köpa någon, jag kan ej
med bästa vilja få ihop så mycket som 85 kr.”

Tack vare våra läsares hjälpsamhet ha vi nu kun-
nat skaffa ”Hopplös 50-åring” den önskade appa-
raten. A.-B. Akustik i Stockholm lämnade den
älskvärt till nedsatt pris, varför det blev en slant
över till ”Hopplös”.

Här följer redovisning för bidragen:

Jansson, Helena, Kopparberg kr. 50:—, Broman,
Elin, Kopparberg, kr. 12:—, C. J., Malmö kr.
10:—, Anna J., Lund 10:—, Skånska, Lund 10:—.
Summa kr. 92:—. Vi hava översänt i hörapparat
å kr. 60:— jämte överblivna kr. 32:— i postan-
visning.

Iduns fadderbarn.

Som resultat av uppropet om bidrag till Iduns
fadderbarn har tidningen haft glädjen mottaga följ-
ande bidrag:

Finnberg, Uddevalla 10:—; Okänd 10:—; A.
A.-gren, Nyköping 15:—; Signy Hellström, Ram-
näs 20:—; Tora Dahlgren, Nelhammar 10:—;
Fru Anna Andrén, Örastom 10:—; G. Lindfors,
Sthlm 10:—; Iduns Understödsfond 120:—. Sum-
ma Kronor 205:—.

Idun har därav överlämnat 180 kr. till Förenin-
gen Rädda Barnen, Sthlm, och 10 kr. till Fru M.
Elfvik, Rädda Barnen, Kalix. Ytterligare bidrag
mottagas med tacksamhet.

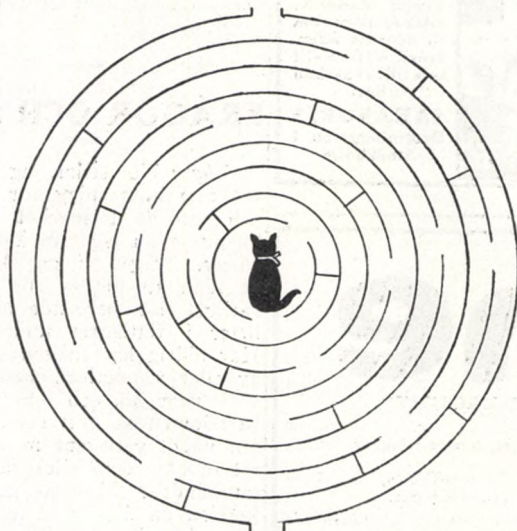
Iduns insamling för Ruhr.

Trsp. kr. 290:50, Mk. 50,000:—, Ggro, Floda-
fors 10:—; A. O. Töreboda 5:—, Kr. 305:50.

Dessa Kr. 305:50, Mk. 50,500:— och div. klädes-
paket har av Idun överlämnats till Hjälpkommittén
för Ruhr för vidare befordran.

Huvudbry.

KISSE KATT I LABYRINTEN.

Kisse katt har förrirat sig in i labyrinten
och kan inte hitta ut igen. Kan ni visa
henne vägen?

Varken puder eller smink

kan framkalla den skära, ung-
domsfriska hy, som endast är
resultatet av daglig vård med

F. Pauli's

OVICULA

(ägg)-tvål

Pris 1 kr.

Feniths

namn borgar för en
förstklassig produkt!

Gräddmargarin: “Extramärket Fenith”
Växtmargarin: “Feniths Extra Växt”

äro marknadens förnämsta kvaliteter.

Dröj ej längre!
NU är rätta tiden
att köpa en
HOLKA

Ett års skriftlig
garanti för
vattentäthet.

Utvändigt våt, invändigt torr.
Finnes i alla välsorterade konfektionsaffärer.

På ridturer,

upphettad av ansträngning och besvärad av damm, verkar »4711» högst angenämt. Kroppen återfår sin elasticitet, nerverna stärkas och få större uthållighet. »4711» svalkar, renar, uppfriskar.

Små platta fick-flacons med »4711» äro särskilt anpassade för sporturer.

Den äkta »4711» måste alltid ha det lagligt skyddade märket

№4711. Eau de Cologne

Använd i badet **№4711.** Eau de Cologne-Badsalt

Ressällskap

genom Iduns reseförmedling.

Vi påpeka än en gång, att damer, som önska ressällskap, torde insända namn och adress till Iduns redaktion, jämte dubbelt svarsporto. Kuvertet skall vara märkt "Iduns reseförmedling". Var och en som vänder sig till oss i denna angelägenhet, ombedes noga ange ställning, anställning, yrke etc. eller om hon ej har eget, föräldrarnas dito, samt om möjligt ange några goda referenser. Och så bör hon naturligtvis lämna uppgift på resplan, restid etc. Idun står i dessa fall även gärna till tjänst med råd rörande reseroute etc. för damer från orter där resebyrå ej finnes.

Tyskland och Wien. Min semester är 3—30 juni då jag tänkt resa i södra Tyskland, gärna även till Wien. Då ingen av mina bekanta har semester vid den tiden och nöjet aldrig blir detsamma att resa ensam vädjar jag till Idun om hjälp. Jag är anställd å försäkringskontor. Vidare meddelande genom Idun. E. N.

Schweiz. Först vill jag uttrycka min tacksamhet för att Idun upptagit denna nu så högaktuella fråga.

Jag ämnar mig till Schweiz och vägen går då genom Tyskland. Min lediga tid är juli och augusti månader. Jag är frisk och stark, ålder 32 år, yrke lärarinna, språkkunnig och tämligen berest — förra året tillbringades i Tyskland. Jag vill gärna nu om det låter sig göra taga annan väg än över Sassnitz, t. ex. taga vägen över Rehn, eventuellt resa till Paris och därifrån till Schweiz samt möjligen därifrån någon liten tripp till Italien. I Konstanz vid Bodensjön anordnas i sommar en språkkurs och då jag i denna kurs får en syster som deltagare tror jag möjligen att jag och mitt eventuella sällskap kunna deltaga i små utfärder därifrån. O. B.

Finns någon trevlig flicka på 25—35 år som vill ha ett glatt och trevligt kvinnligt ressällskap norrut i sommar? Jag ämnar nämligen resa till Abisko. Vistelsen där skulle omfatta en à två veckor beroende på väder och vind och hur där eljest kan vara. Jag har tänkt att man skulle kunna göra några utflykter därifrån — dock ingen fotvandring till Norge. Men som jag själv är rätt van vid fjällturer ville jag gärna ha ett ressällskap som kunde säga detsamma. Omedelbart efter midsommar ville jag gärna komma iväg.

Jag är fil. kand. från Uppsala och har anställning i Stockholm samt bor i mitt föräldrahem. Närmare upplysningar genom Idun. G. H.

FRÅGOR OCH SVAR

Fråga: Har sedan jag var mycket ung haft anlag för celluliter och voro de då mycket små, men ha nu sedan jag blev äldre, blivit större. Frågat många läkare, men de säga att det ej alls är något farligt, blott beroende på ojämnheter i fettlagret under huden. Har aldrig haft någon värk därav eller reumatism, men har jag varit nervsjuk och sömlös sedan barndomen så gott som. Undrar om något verksamt middel finnes att få bort dem eller få dem att bli mindre? Massage skulle vara lönlöst, då det är så mycket och detta har jag försökt. Är bindvävsvulst lika med fettvalk? Är gymnastik bra för dessa båda saker?

Har alltid badat kalla bad, tål ej varma. Bekymrad. (Forts. sid. 504).

Fjärde bandet, behandlande

Gnagarna,

är nu utkommet av det världsberömda jätteverket

Brehm:

Djurens liv

i svensk översättning och omarbeting. Utgivare av den svenska upplagan intendenten A. Behm; medarbetare bl. a. professorerna E. Lönnberg och Alb. Tullgren, rektorn L. G. Andersson och docenten A. Pira. Verket kommer att omfatta 15 praktband, varje om över 600 trycksidor, förnämligt illustrerade av c:a 2,000 bilder i texten samt över 500 helsidesplanscher i flerfärgstryck, etsningar m. m.

1:sta bandet behandlar bl. a. djurgrupperna apor, halvapor och slidhornsdjur, 2:dra bandet bl. a. giraffer, hjortar, kameler, svin, hästar, noshörningar, elefanter, valar och sälar, 3:dje bandet bl. a. kattdjur, hyenor, hunddjur, björnar, bäldjur, myrkottar och jordsvin, det nu föreliggande 4:de bandet bl. a. harar, råttor, möss, marsvin, bävrar, mullvadar, lämlar, hamstrar och ekorrar.

"Djurens liv" är — jämsides med sin fullt vetenskapliga läggning — en populär, i berättelseform genomförd beskrivning å de viktigaste bland jordens djur. Verket har hittills av de tre å fyra generationer utav all världens kulturfolk, som haft förmånen äga detsamma, städe hälsats med största entusiasm.

Den nya svenska upplagan har av pressen mottagits med enstämmiga lovord.

Den, som önskar sin boksamling utökad med det främsta samtiden bjuder av verkligt kulturell litteratur, bör ej försumma att omedelbart subscribera å "Djurens liv".

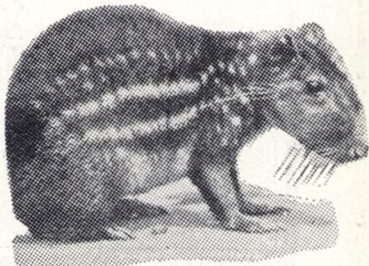
Bland det präktiga illustrationsmaterialet i 4:de bandet märkas ett tiotal flerfärgsplanser efter akvareller av framstående svenska konstnärer.

Nyttillträdande abonnenter erhålla omedelbart de fyra nu utkomna banden.

Priset är kr. 35:— pr band. Förnäml. avbetalningsvillkor.

Provhäfte gratis i bokhandeln eller direkt hos förlaget. Subskription kan ske i bokhandeln eller hos förlaget.

Aktiebolaget Familjeboken, Vasagatan 7, Stockholm.

Begär alltid

MAIZENA

Oöfverträfflig

såser,

bakning,

maizenagröt

etc.

Mellins Food

är en världsberömd, lättsmält kraftnärning för barn, ammande mödrar, konvalescenter och ålderstigna samt för personer, som lida av mag- eller tarmsjukdomar. Förordas av läkare. Köpes i apotek, speceri- & drogaffärer. Mellins Food Depot, Malmö.

Crème Suzon

JOH. D. ANDERSSON MALMÖ

Sidenblusar
Tyllklädningar
Strandkoftor

tvättas kemiskt bäst hos

LUNDBY

Skönfärgeri & Kem. Tvättanstalt, Göteborg

KUNGL. HOVLEVERANTÖR

Av SANGALLA té

rekommendera våra kända märken

"Pekoe Souchong"
"Imperial", "Ordinary"

i originalförpackningar.

PERCY F. LUCK & Co.

MAZETTIS

CHOKOLADER

Överdådigt delikata

Varför vänder Ni Eder ej till oss om Ni lider av åderbräck. Vi föra allt som tillbranschens hör.

SAHANORIS

Drottninggatan 4 Stockholm

Oatine

DET ÄR EN KONST, ATT STÄNDIGT BEVARA ANSIKTET VACKERT, men med OATINE-CREMEN, som är underbar, kan Ni genom daglig vård bibehålla en klar, vacker teint. OATINE ingnides och avtorkas, och all smuts, som ödelägger huden, avlägsnas, vilket är av den största betydelse.

OATINE fås överallt i tub eller burk å Kr. 3:— och i stor burk med tredubbel innehåll å Kr. 6:— Håll tillgodo endast med OATINE "Vit creme — grönt lock" och tillbakavisa alla efterapningar.

uppsuges ögonblickligen av huden vid lätt ingnidning; den är mycket dryg och vällyktad samt bevarar huden mjuk, klar och vacker. — Fås i burkar av samma storlekar å Kr. 3:— och Kr. 6:—.

Tillerkänd 10 Grand Prix & Guldmedaljer.

THE OATINE COMPANY A.-B. Malmö, Paris & London

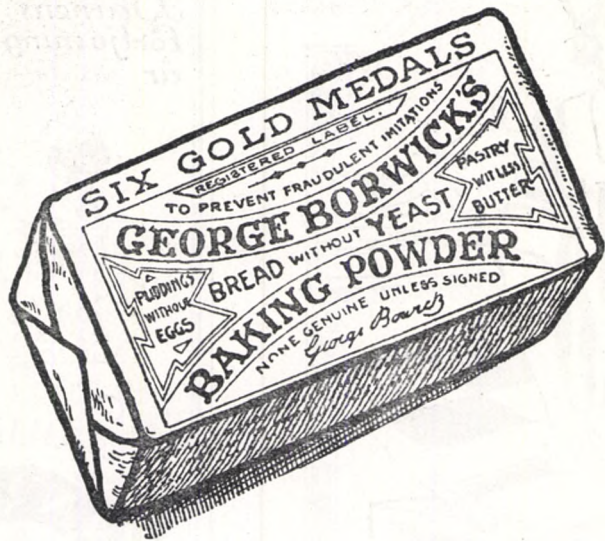
OATINE En Gros: Madsen & Wivel, Köpenhamn.

Begär alltid

MAIZENA

Oöfverträfflig

såser,
bakning,
maizenagröt
etc.

BORWICK'S BAKPULVER härleder sina anor från 1842. Det är alltså det äldsta och förnämsta i världen. Absolut fritt från alla skadliga ämnen, innehåller *icke* alun, vilket gör att mjölets sockerhalt bevaras och näringsvärdet ökas. "Borwick's bakbok", innehållande ett 50-tal utmärkta recept, sammansatta av de förnämsta experter, sändes på begäran *gratis*. Gör genast ett försök med

BORWICKS BAKPULVER

Generalagent:
ZANNI HOLMBERG
Klara Norra Kyrkogata 26,
Tel. Norr 214 92.
Stockholm.

Liksom råttan
gnager på sockret, så gnager kaffet
på nerverna.

Det finns inget skäl, varför Ni inte, åtminstone en gång om dagen skulle utbyta kaffet mot **en kopp Cloettas Guld Cacao**

Men det finns många skäl som tala för ett dylikt arrangemang. Och det viktigaste av dessa är de för Eder hälsa och Edert välbefinnande värdefulla egenskaper, som 'Cloetta' har. Cloettas Guld Cacao är inte bara närande och hälsosam, den är också en ytterst delikat dryck, som en gång prövad ingen vill eller har anledning att försaka.

Tag det rätta
Tag Cloetta.

Cloetta

sten

London's ledande modetidning

Varje dam, som vill kläda sig trevligt och ekonomiskt, bör skaffa sig modejournalen Fashions for all! Den utgives varje månad med ett rikt illustrerat nummer, innehållande de sista modenyheterna från London och Paris.

Med juni numret som nu utkommit, följa mönster gratis till två förtjusande klädningar och en intagande jumperblus. Fullständiga anvisningar om hur dessa skola sys lämnas i en textbilaga på svenska. Förutom nämnda 3 tillskärningsmönster erhåller varje köpare av journalen ett broderimönster gratis, ett s. k. "avtrycksmönster", som strykes av på tyget med ett vanligt strykjärn. Dylika broderimönster medfölja varje nummer. Köp denna välkända modejournal i dag.

FASHIONS FOR ALL

Med svensk text och gratismönster. Pris Kr. 1:10.

Säljes i alla boklädor, pappers-, tidningsaffärer och tidningskontor och direkt från

A.-B. WENNERGREN'S JOURNALEXPEDITION

Kontor och försäljning, Klara Norra Kyrkogata 34, Stockholm.

Telegr.- adr. Parisermöder.

Sthlmstel. N. 29712.

Rikstel. 13249.

Har Ni provat
MUSTADS
nya margarin?

Det som vid stekning icke stänker eller bränner fast vid pannan, utan skummar och bryner just som smör skall göra. OBS! Inga ändringar i namn, förpackningar eller pris.

Krantz

Bordservisen går icke sönder,

åtminstone inte så lätt, om den rengöres med det mångfaldigt prisade **Solidar**. Detta utmärkta rengöringsmedel åstadkommer, att matrester och fett genast lösa sig utan vidare arbete. Gnidning eller skrubbing blir fullständigt överflödigt. En lätt nerdoppning några gånger i Solidar-vattnet, därefter torkning, är tillräckligt.

1/1 pkt 52 öre. 1/2 pkt 27 öre.

Solidar Tvätt- Extrakt

Barnens
förtjusning
är

JAMAICA

BANANER
GODA

Ytterst lättsmälta
Närande.

(Forts. fr. sid. 502).

Svar: Celluliter (=reumatisk inflammation i underhuden) går bort med massage över hela kroppen. Gymnastik bör ej användas och kalla bad måste absolut avrådas. Om ni haft åkomman sedan barndomen är det dock knappast troligt att det är celluliter. Bäst att rådfråga skicklig specialist.

Fråga: Kan någon av Iduns läsarinor ge mig upplysning om, hur stor lön en skolkökslärarinna fordrar för plats i familj.

Svar: Svårt att svara på. Beror ju på, hur mycket arbete som fordras; en skolkökslärarinna får ju i vanliga fall betalt pr veckotimmar och år. Jämförelsevis kan nämnas, att en guvernant med större kompetens erhåller omkr. 1,200 kr. i årslön utom vivre, och för en duktig skolkökslärarinna bör väl beräknas en lön, som ej mycket understiger denna.

Fråga: Finnes något ställe i Stockholm där man för en eller

två dagar kan få hyra mer eller mindre eleganta klädningar. Tacksam för svar bleve *Bekymrad*.

Svar: Om någon, så bör en klädmäklare göra detta. Slå upp rubriken "klädmäklare" i Telefonkatalogens yrkesregister och hör telefonledes efter hos någon av de däri upptagna.

Fråga: Som jag nödgas uppehålla mig i Stockholm under minst en månads tid för läkarebehandling, vore jag tacksam få upplysning om det finns något bra och billigt hotell eller pensionat i början av Strandvägen eller i närheten därav.

Svar: Dehns pensionat, Strandvägen 7 A, har rum från 5 kr. och helpensionat från 11 kr. Agnes Fagerströms pensionat, Ridaregatan 7, kvarteret intill Strandvägen, har rum från 5 kr. och helpensionat till 200 kr. i månaden med delat och 250 kr. med eget rum.

LÄSARINNORNAS SPALT

FRÅGOR.

Kan någon av Iduns läsare ge 20-årig flicka med bästa avgångsbetyg från 8-klassigt läroverk, kunnig i maskinskrivning och stenografi anvisning på en möjlighet att få plats i England, Frankrike eller Tyskland för att å ort och ställe lära språket och samtidigt försörja sig själv? Vet

SHINOLA
SKOCREME

I U. S. A.

har man bättre än annorstädes förstått att taga vara på alla de möjligheter att underlätta arbetet inom ett hem, vilka numera finnas tillgängliga. Till utrustningen av ett hem, även det enklaste, anses där diskmaskinen höra. Hos oss har utvecklingen gått långsammare, men även här gör sig behovet av en

HEMMETS DISKMASKIN

alltmera gällande. Ni sparar händer, tid, servis och handdukar och får diskningen utförd på ett mönstergillt sätt.

Gör oss ett besök eller ring till

A.-B. DISKMASKIN

Malmtorgsgatan 3, Sthlm.

Tel. 132 58.

någon råd blir ingen tacksamare än *Fattiga Lisa*.

Undertecknad vore tacksam om Idun ville vara vänlig och upplysa mig om, var jag kan få ett studielån. I så fall om jag kan erhålla ett sådant, för att bli sjukgymnast. Undrar också om några frielekplatser finnes på Kjellbergs eller Karolinska institutet.

Prenumerant.

Jag är en ung slöjdlärarinna som gärna vill komma ut till landet till bondland, helst i Södermanland vid sjö (t. ex. Båsen), men som jag ej har råd att betala vanligt inackorderingspris kunde jag i stället lära ut vad jag kan av vävning, knyppling, handarbeten m. m. Gärna i ensam trakt. Svar till

"Skog och sjö."

Blir så tacksam, om några av Iduns välvilliga läsarinor ville ge anvisning på ett gott pensionat, helst i Sörmland, vid sjö och med tillfälle till skogspromenader och fiske.

M. P.

SVAR.

Svar till Fru Maria: Fru Stammers pensionat, postadress Skovvej 7, Gentoite station, har lantlig utmärkt luft och god komfort. Vegetarisk kost kan fås.

Kostnaderna för ett 7 personers hushåll.

Har med stort intresse läst svaret på frågan, vad ett hushåll går till i veckan och ber härmed få meddela mina beräkningar, i fall det kan hjälpa någon undrande husmor.

Vårt hushåll består av sju personer: man, hustru, 4 barn: 8, 7, 5 och 1/2 år gamla, samt 2 jungfrur. Att med så små barn ha två jungfrur anser jag absolut vara uträkning, då de utföra allt arbete, även tvätt och storstädning, och jag på så sätt hinner både laga och sy till barnen och mig.

Vi äta frukost halv nio, middag kl. två, kaffe på e. m. för de vuxna, barnen kvällsvard kl. sex, vi kl. halv åtta. Till mellanfrukost för barnen: té, smörgås.

Medisan-tabletter

ett nytt tillförlitligt medel med snabb och säker verkan vid nervsmärtor, reumatism, huvud- och tandvärk m. m. Kliniskt provat å sjukhus. Lätt att intaga då tabletterna hastigt sönderfalla i vatten. Obs! Salicylsyra ingår icke i någon form. Fås å alla apotek.

Tillverkas å APOTEKET LEJONET, Malmö.

Medisan-liniment

omsorgsfullt utexperimenterat, överträffar de flesta såväl in- som utländska medel mot reumatisk värk, ledstivhet, ryggskott, ichias m. m. Linimentet resorberas lätt av huden, varigenom långvarig ingnidning blir onödig. Bruksanvisning följer. Fås å alla apotek.

Tillverkas å APOTEKET LEJONET, Malmö.

HORROCKSES, CREWDSON CO. LTD.,
Bomullsspinneri och Bomullsväveri,
MANCHESTER.

Preston and Bolton, Lancashire,
ENGLAND.

Sysselsätter 6,000 personer. 24,276 hectares.

**FLANNELETTES
OXFORDS &
HARVARDS**

TILLVERKAR VÄRLDENS BÄSTA O. FINASTE TYGER.

Representant för Sverige:
C. Olesen Ltd., Højbroplads 4, Köpenhamn.

S. W. 2.

Åh sådan utmärkt
brunsteckt potatis
man nu får av
Pellerins nya
Margarin

Matsedel: *Lördag.* Frukost: Stekt salt sill med lök och potatis. Smör, bröd, mjölk, kaffe. Middag: Kokt kolja, säs av spadet, potatis. Havrevälling med russin. Kväll: Smör, bröd, mjölk åt barnen, åt de vuxna dessutom ost och inlagd sill. *Söndag.* Frukost: Prinskorv med stekt potatis. Middag: Pepparrotskött på oxbringa med mjölksås och potatis. Katrinplommonkräm med gräddmjölk. Kväll: Ost, uppskuret kött. *Måndag.* Frukost: Havregrynsgrot. Middag: Pudding av kött och potatis. Filmjölk. Kväll: Härdkokta ägg, ost. *Tisdag.* Frukost: Kalvkotletter, potatis. Middag: Soppa på buljongen från pepparrotsköttet med morötter o. purjolök samt klomp. Ugnspannkaka. Kväll: Spicksill, gräslök, grädd. *Onsdag.* Frukost: Uppstek pannkaka. Mellanfrukost: Salt kött, leverpastej. Middag: Kokt torsk med härdkokt ägg och smält smör. Äppedsoppa på torkade äpplen. Kväll: Pytt i panna. *Torsdag.* Frukost: Löskokta ägg. Middag: Ärtor med fläsk, pannkakstärta med vispad grädd. Till kaffet: sockerkaka. Kväll: Stuvad torsk. *Fredag.* Frukost: Biff, potatis och lök. Middag: Stekt fläsk med mjölksås. Choklad. Kväll: Omelett. En gång i veckan bakas vetebröd till eftermiddagskaffet och så får barnen vetebröd och mjölk på morgnarna, ty de äro färdiga kl. sju. Mjölkl tar vi 4 liter om dagen, förutom den minstes mjölk, som jag nu tar från Mjölkdroppen. Förut fick jag taga en liter extra om dagen till mig, så länge jag ammade honom. Främmande har jag ej räknat med, då det är tämligen lätt att räkna ut, vad det går till för varje gång, liksom öl och vatten. Småbröd bakar jag alltid, så jag har för några veckor; användes ej i vardagslag, men så fort det kommer någon främmande, vilket är ganska ofta. Så har jag naturligtvis inkokningar, vilket jag förmodar ej blir så dyrt som att köpa torkad frukt, men det har jag inga beräkningar på. Likaså slaktar jag på hösten och har salt fläsk och korv hela vintern, vilket absolut är besparing. Det är ju visst inte alltid söndagens stek räcker så bra som denna veckan och då är korven utmärkt bra; den äro barnen också mycket förtjusta i.

Ja, detta är min sida av saken! Det vore roligt få se även några andra fruars åsikter!

Kostnader för maten under en vecka i sju pers. hushåll. 2,2 kg. oxbringa å 2, 4,40, 3 hekto prinskorv 1.00, 7 hekto kalvkotlett 1.75, 5 hekto fläsk 1.25, 1 kg. kolja 0.80, Torsk 1.00, Biff 1.50, Salt kött o. leverpastej 0.60, 1½ tjog ägg å 7.70, 2.55, Purjolök, morötter, 0.25, rödbetor 0.40, lök 0.50, pepparrot 0.10, gräslök 0.10, 1 hekto spenat 0.40, 1 liter äpplen 0.50, (till den minste) 2 hekto torkade äpplen 0.50, ½ kg. katrinplommon 1.25, russin 0.25, cacao 0.23, ost 0.75, salt 0.18 potatismjöl 0.15, ärter 0.20, jäst 0.15, 1½ kg. margarin å 2.10, 3.15, 1 kg. cocossmör 1.90, 2 hekto smör å 3.40, 0.68, 1 paket hårt bröd 0.95, 8 kakor mjukt bröd 4.00, 1 kg. bitsocker 1.12, 2 kg. strösocker 2.00, 5 kg. vetemjöl 2.30, 1 kg. havregryn 0.48, ½ kg. kaffe 1.75, 2 kg. sill 1.00, 30 l. mjölk å 27, 8.10, Mjölkdroppen 6.00, 20 l. potatis 1.50, kryddor, senap, ättika, té 1.00, till småbrödsbak 2.00, sylt och lingon(?) 2.00. Summa 60.69.

Ung husmor.

BREVLÅDA

RED: S BREVLÅDA.

Svar till "D. S." och "Lärlarinna" i nr 19, läsarinornas spalt. För vidare korrespondens meddelas Eder med "Västakusten", Box 69, Skövde.

Bo Vide tackas för översättningarna som dock ej på grund av bristande utrymme kunna användas.

NÖJEN I STOCKHOLM

FOLKTEATERN.

Varje afton kl. 8 e. m.

"Fruns båda män"

Lustspel i 3 akter.

Karin Swanström, Agda Helin, Anna Lisa Baude, Vilh. Bryde, Erik Berglund m. fl.

Garantera överlägsen kvalitet o. Färgstyrka.

A. B. NADCO. Gbg.

Vävskedar

jämte övriga tillbehör för handvävstolar. Vävspännare, Skyttlar, Skedkrokar och Spolmaskiner köpas förmånligast hos

A.-B. Borås Mek. Vävskedfabrik, Borås. Rikstelefon 1028. Exp. till landsorten mot postförskott.

Oxygenol-Tand-Creme

med vätesuperoxid

Slår tänder och tandkött.

Rybergs Blaudring

Detta kaffe rekommenderas särskilt för god och fyllig arom.

PERCY F. LUCK & Co.

Medicinskt Hårvatten

Hindrar hårfall. Stimulerar hårrötterna samt har förmågan att fullständigt desinficera hårbotten, varför det vid fortsatt användning helt utrotar mjällbildning. Pris 4: 50 pr flaska. Sändes pr postförskott + porto över hela landet.

MIA LILJEFORS
Exam. massör.
Klinik för medicinsk hårbehandling, huvudmassage och ansiktsbehandling.
Karl Gustafsgatan 16, Göteborg. Telef. 15420.

OTTOMANER

(1 och 2 bädd.) kr. 70. Chäslonger 28. Soffor, Liggfåttor m. m. Fraktfritt. Begär katalog. Angbudskaöp för hemmet kr. 30. Danielssons Verkstad, Huddinge.

Ryggvärk

Ingenting bättre än Sloan's Liniment. Lindring ernäs snabbt och säkert. Ha det till hands för reumatism, nervvärk, höftvärk, vrickningar, försträckningar och andra plågor. Tränger in i huden utan gnidning. Fås på alla Apotek.

SLOAN'S Liniment

WIKLUNDS

Damvelociped VESTA

leder allttjämt.

UTSTÄLLNING OCH MINUTFÖRSÄLJNING:

Birger Jarlsgatan 7, STOCKHOLM.

Vackra och välgjorda. **MÖBLER** GARLSSON & REICKE Sibyllagatan 19

Vid Reumatism, Huvudvärk, Gikt och Ischias

såväl som vid influensa, och smärtor av alla slag, verkar TOGAL snabbt och säkert.

Togaltablatterna utskilja starkt den skadliga urinsyran ur kroppen och går sålunda till själva roten av det onda. Togal anbefalles varmt av många läkare och kliniker i Europa. Det efterlämnar inga skadliga biverkningar. Smärtorna lindras omedelbart, och även sömnlöshet bekämpas med Togal. Tillhandahålls av apoteken.

VITRUMS FERROL

är det kraftigast aptilgivande och mest stärkande av alla moderna organiska järnpreparat. Synnerligen lättnämnt föredrages det av den ömtåligaste mage. Vid blodbrist och svaghet av största verkan. Dess angenäma smak gör att det med lätthet tages av såväl barn som vuxna.

Tillverkas å **APOTEKET VASENS DRUG-HANDELS LABORATORIUM STOCKHOLM**

Originalflaskor om 500 gram. Fås å alla apotek. Nedsatt pris kr. 3.45 pr fl.

LÄDER-ARBAND

Märke: "MIDGET" (Patent o. lagl. reg. varumärke)

KR. 2 KR.

Världens mest praktiska läderarmband

Klockan sitter absolut stadigt och kan icke glida av armen

Sydda remmar av bästa engelska kvalitet. Bese prov på likta Midget hos urmakaren.

Engros: **SVERIGES URMAKARE A.-B. STOCKHOLM**

D:r Strahl's Salva

i bruk sedan 1851 är ett oöverträffat medel för läkande av alla slags sår såsom brännsår, liggsår (även hos barn), åderbrock, åderöppna sår, hudutslag, blåmmor, hudklåda, hämorojds smärtor etc.

Tillhandahålls av apoteken. Huvuddepot: Elefantens Droghandel, Stockholm.

FAMILJERÄTTSÄRENDEN

Äktenskapsförord. Boskillnads- och äktenskapskillnadsnämnd. Boutredningar och arvskiften. **TESTAMENTEN**

Advokattfirman

Andén & Staël von Holstein

Eva Andén. Mathilda Staël von Holstein. **Lilla Vattugatan 14.** Riks 7576, 24488. Allm. 18386

Gammal, ypperlig huskur mot grått hår är

ÅKTA VALNÖTSDEKOKT

VALGÖRANDE — EFFEKTIV — OSKADLIG.

Pris pr flaska 3: 50 + emballage och porto. Tillv. av leg. apotekaren Fru S. Hellström, Ramnäs.

Kristall PATENT

DET NUMERA FÖRNÄMSTA VETEMJÖLET

Hemslöjd & Linnevaror

Bomullstygger - Gardiner
Möbelytger - Dukar
Servietter - Handdukar
KNUT HEURLIN
Göteborg

Inom 5 minuter

försvinner den plågsammaste huvudvärk eller de mest irriterande nervsmärtor om ni tagor en **Nerval-Kapsel.**

Finnes i askar å kr. 1.70 å apoteken

GÖTA KANAL

SVERIGES VACKRASTE TURISTLED

Lämplig tur till och från Jubileumsutställningen i Göteborg
I klass passageraredngare
Utmärkt restauration

Begär turlista och prospekt
ÅNGFARTYGS AKTIEBOLAGET GÖTA KANAL
GÖTEBORG - STOCKHOLM

Gyllenhammars

**HAFRE
MUST**

äter jag

Kom får du smaka

på denna härliga vetebulle, nyss kommen ur ugnen. Det är alldeles underbart, vilken arom det blir på brödet och hur lätt och vackert det blir av TRELLEBORGS KOH-I-NOOR. Mjölets kvalitet beror dels på råvaran, dels på förmalningen. Ur samma råvara utvinnes vid förmalningen successivt mjöl av något varierande kvalitet. TRELLEBORGS KOH-I-NOOR är den finaste kvaliteten ur den ädlaste och mest omsorgsfullt valda råvara. Intet bröd kan därför jämföras med det, som bakas av

TRELLEBORGS KOH-I-NOOR

Säljes i 10 kg. handdukspåsar samt i förpackningar om 5, 50 och 100 kg.

TRELLEBORGS ÅNGQVARNENS
AKTIEBOLAG

"Ett så läckert resultat"

uppnås endast vid användande

av

RUMFORD

— hälsosamma —

Bakpulver

Innehåller 100 % rena ingredienser.

Fritt från alun.

Receptbok gratis från varje välsort. handl.

MISSLYCKAS ALDRIG! LÄMNA ALDRIG BISMÄK!

